

Intézmény neve:

**Palásti László Általános
Iskola és Óvoda**

Szabályzat típusa:

Pedagógiai program

Intézmény címe:

4556 Magy, Tompa Mihály utca 2.

Intézmény OM-azonosítója:

201752

Intézmény fenntartója:

Hit Gyülekezete Oktatási
Főigazgatósága

2025.

Tartalom

1. BEVEZETŐ.....	5
Az óvoda bemutatása	6
Alaptevékenység	7
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	8
Gyermekekép.....	8
Óvodakép	9
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	10
Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	10
Az egészséges életmód alakítása.....	13
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	16
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
Az óvoda személyi feltételei	20
Az óvoda tárgyi feltételei	22
Az óvodai élet megszervezése	22
Az óvoda kapcsolatai, a partnerekkel való együttműködés, segítségnyújtás, adományok.....	30
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	36
Játék.....	36
Verselés, mesélés.....	38
Ének, zene, népi játék, tánc	39
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:	40
Mindennapos mozgás.....	41
Külső világ tevékeny megismerése.....	43
Munka jellegű tevékenységek.....	45
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	46
6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	48
B. Az iskola helyi pedagógiai programja	51
1. Az iskola nevelési programja	51
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	51

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	54
1.3 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	55
1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai	55
1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	56
1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	56
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnökök feladatai	58
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	59
1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	59
1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	60
1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	60
1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	61
1.6.5. Sajátos nevelési igényű tanulók	62
1.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	92
1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	93
1.8 A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyanokénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai	93
1.9 Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai	96
2. Az intézmény helyi tanterve	98
Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámai	
2.1. A 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő, az intézmény által választott kerettanterv megnevezése	99
2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám_2020-ban felmenő rendszerbe történő bevezetése	100
2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	103
2.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai	106
2.5 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	108
2.6 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	109
2.7. Írásbeli, szóbeli feladatok értékelése	109
2.8. A magatartás értékelésének elvei	112
2.9. A szorgalomjegyek megállapításának elvei	114
2.10. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	114
2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	115
2.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei	115
2.13. Projektoktatás	118

2.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	119
2.15. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	120
2.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	122
2.17. A tanuló magasabb évfolyamra lépés feltételei.....	124
2.18. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	126
2.19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek...	127
2.20. Integrációs program.....	128
2.21. A pedagógiai program érvényességével, módosításával kapcsolatos egyéb intézkedések	129
2.22. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	129
2.23. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása.....	129

1. BEVEZETŐ

A Palásti László Általános Iskola és Óvoda közös igazgatású intézmény. Intézményvezetőnk az általános iskola mindenkorai Főigazgatója. Fenntartónk a Hit Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága.

Közös alapító okiratunk mindkét intézmény számára azonos feladatot határoz meg különböző szinten. Így az óvoda Helyi Pedagógiai Programja alapot jelent a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően az iskola Pedagógiai Programjához.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelésének programját beledolgoztuk a Helyi Pedagógiai Programunkba, mert ez az alapja az iskola Pedagógiai Programjába beépített „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján megvalósuló programnak.

Az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. Az óvodánk az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készíti el helyi pedagógiai programját. A Palásti László Általános Iskola Pedagógiai Programja és az Óvoda Helyi Pedagógiai Programja együtt alkot egy egészet.

Óvodai nevelésünk alapelveit meghatározó további rendelkezések:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 15/2013. (X.8.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

HATÁLYA:

Területi hatálya: Az Óvoda területére az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére vonatkozólag.

Személyi hatálya: Az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre továbbá azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek feladatainak megvalósításában.

Időbeli hatálya: 2025. szeptember 01-től addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a 2024-es Pedagógiai Program.

INTÉZMÉNY ADATAI:

Intézményünk neve: Palásti László Általános Iskola és Óvoda

Intézményünk címe: 4556 Magy Hősök tere 4.

Telefonszáma: +36-30-663-4309

E-mail: palasti.iskola@gmail.com

OM azonosító: 201752

Telephely azonosító száma: 002

Fenntartó: Hit Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága címe: 1107 Budapest,. Száva utca 1.

Honlap: <http://palasti-iskola.hu/>

Facebook: <https://www.facebook.com/palasti.iskola/>

Férőhelyek száma: 50 fő gyermek

Az óvoda bemutatása

„Gyermeink születésével egyedi, kivételes kincsel gazdagodott a világ. A legértékesebb, amit adhatunk nekik, hogy segítjük őket ráébredni arra a lehetőségre, amit egyedülállóságukkal adhatnak a világnak.”

(Peter Kline)

Magy 1000 fő alatti felzárkózó település. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében található Nyíregyházától 25 km-re. Vasúton és közúton is nehezen megközelíthető, átmenő forgalma minimális. A településhez tartozik a 8 km-re lévő Kauzsay-tanya (külterület), itt cigány családok élnek. Mára a település előregedett, de az utóbbi években a kormány lakáshoz jutási támogatásának köszönhetően a megüresedő lakások megvásárlásra kerülnek, kisgyermekes családok is költöznek a településre. A szomszédos országban folyó háború miatt menedékes családok is költöztek a településre. Helyben munkalehetőséget csak a közmunka program nyújt. A családok többsége anyagi gondokkal küzd. Óvodánk Esélyteremtő óvoda címmel rendelkezik. A HH és HHH gyermekek száma magas, jelenleg a gyermekek több mint 30 %-a. A nagycsaládban nevelkedő gyermekek száma szintén ilyen nagyságrendű. A gyermekek 10 % SNI, BTMN vagy folyamatos figyelemmel kísérést igénylő gyermek.

Legfőbb értékét településünknek a természeti környezet adja, mely fontos részét képezi az óvodai nevelő munkánknak. (Zöld óvoda cím elnyerése) Séták alkalmával megtapasztaljuk az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét. Ennek tükrében fontos feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. A gyermeket már az óvodában meg kell tanítani arra, miként lehet harmóniában élni a természettel; csak ekkor várható el, hogy később felnőttként is szeressék és védjék a természetet. Ezért a fenntarthatóság érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartás formálására, alakítására. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természetközeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva számukra. A környezetvédelem Jeles Zöld napjait (Állatok, Víz, Föld, Madarak és Fák napja) érdekes programok szervezésével tesszük emlékezetessé, ezekbe bevonjuk a szülőket is. Az óvoda festői környezetben, a település

központjában, mégis a természethez közel helyezkedik el. A közelben, 200 m-re található a mi kis folyónk (Máriapócsi főfolyás), mellette dombok, akác, tölgyfa és nyárfaerdők. Az iskola 200 m-re található. Az óvoda épületéhez tartozik egy hatalmas kastély- park 100 éves fákkal, melyeknek hűvösében a rekkenő melegben is optimális a szabadban tartózkodás és a játék.

Óvodánk erősségének tartjuk a

- HH és HHH gyermekek integrációját,
- az óvoda – iskola közötti szoros együttműködést, amely nagyban hozzájárul az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentesebbé tételéhez,
- és a partnerekkel való sokoldalú szoros együttműködést.

Óvodánkban az egészséges életmódra és a környezet tevékeny védelmére nevelés kapja a kiemelt hangsúlyt. Óvodánk 2024. december 17-én elnyerte a megtisztelő Zöld óvoda címet. A kiemelten vállalt feladatokat az éves munkatervünkben rögzítjük.

Óvodás gyermekeink élményeit, érzéseit és vágyait tevékenységeiken keresztül fejezik ki, ezért nekünk a nevelés teljes időszakában biztosítanunk kell számukra a szabad tevékenység lehetőségét.

Pedagógiai programunkat úgy készítettük el, hogy az megfeleljen az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában foglaltaknak. Az Alapprogram és a vele összhangban álló óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszert alkotnak. Ez biztosítja, hogy intézményünk szakmai önállósága és a nevelésünk sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai elvárások is, amelyeket a társadalom a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, amennyiben intézményünk sajátos nevelési igényű gyermekeket nevel.

Mindezek hatékony megvalósítása érdekében szem előtt tartjuk 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló dokumentumot, valamint az ENSZ – UNICEF 1992.- es „Egyezmény a gyerekek jogairól” című dokumentumát. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét (amennyiben ilyen gyermek befogadására kerül sor).

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ alapján:

Alaptevékenység

Az óvodai nevelés, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Intézményünk vállalja az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek ellátását.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Óvodába lépéskor az SNI gyermeknek rendelkeznie kell és az óvoda rendelkezésére kell bocsátania a következő dokumentumokat:

1. orvosi diagnózist, vagy a vizsgálat folyamatáról szóló igazolásokat;
2. megelőző pszichológiai, gyógypedagógiai véleményeket, vizsgálati eredményeket;
3. szükséges gyógyszerekről szóló igazolást,
4. szakértői véleményt (Szakértői és Rehabilitációs Bizottság)

Az óvodai felvétel feltétele

- Adott év augusztus 31-ig betöltött 3 év,
- Közösségbe illeszthetőség;
- Segédeszköz nélkül történő helyváltoztatás,
- Alapfokú önkiszolgálási szint megtaníthatóságának jelei;
- Az esetlegesen társuló fogyatékoság maximum enyhe mértékéig

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

Nevelésünk során gyermekeink:

- érzelmileg gazdag, nyitott érdeklődő: az általános emberi- és kulturális értékek közül megjelenik a jóság, a szeretet, az igazság, a szépség, a harmónia, a tolerancia és az emberi élet védelme
- önmagát, másokat elfogadó: kialakulnak az „én” harmóniára vonatkozó értékei: a felelősségvállalás, az alkalmazkodni tudás, a szerénység, a nyitottság, az alázat.
- felnőtt-gyermek, gyermek- gyermek kapcsolatban együttműködő: a társas kapcsolatra vonatkozó értékek közül kialakul a tisztelet a szülők, nagyszülők, pedagógusok és valamennyi embertársuk iránt. Családi hagyományait, barátságokat ápolnak.

- korának szintjén erkölcsi szabályokat betartó: a mindennapi kapcsolatkora vonatkozó értékek közül megjelenik a kulturáltság a viselkedésben, a kommunikációban és az élet minden területén. Segítőkészség jellemzi.
- környezetében jól tájékozódó: a tudással és a műveltséggel kapcsolatos értékek közül megjelenik a szorgalom, a figyelem és a kötelességtudat.
- környezettudatos magatartással rendelkező,
- lakókörnyezetéhez kötődő
- személyiséggé alakulnak.
- A gyermek személyisége folyamatosan fejlődik, ezt a fejlődést együttesen befolyásolják a genetikai adottságai, az érés törvényszerű folyamatai, valamint a környezetből érkező hatások – legyenek azok spontán vagy tudatosan tervezett nevelő hatások.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú és befogadó szemléletű, célja a gyermeki személyiség kibontakozásának támogatása. Arra törekszünk, hogy minden gyermek szeretetteljes, magas színvonalú nevelésben részesüljön, egyéni képességeihez mértén fejlődhessen, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Az óvoda olyan légkört teremt, ahol semmiféle előítélet nem kap teret.

Óvodakép

Nevelési elveinkben kiemelt szerepet kap a személyiségfejlődés kialakításánál, a készségek és képességek kibontakoztatásánál, az elfogadás, a bizalom, a tisztelet és a megbecsülés. Pedagógiai eljárásainkat, módszereinket a gyermekek személyiségéhez igazítjuk, melyben kiemelt szerepet tulajdonítunk a szabad játéktevékenységnek.

- Önálló intézményként vállaljuk fel a gyermekek nevelését és a családi nevelés kiegészítését.
- Hangsúlyozzuk a gyermekközpontú, befogadó nevelés-szemléletet.
- Fontosnak tartjuk a szülők tevékeny közreműködését, az egyenrangú nevelőtársi viszony kialakítását, az értékek közelítését, a vallási, világnézeti semlegességet, mivel az óvoda csak így képes céljait, feladatait maradéktalanul teljesíteni.
- Szeretetteljes, biztonságos légkör megteremtésével biztosítjuk a gyermekek egyéni és társas kapcsolatainak fejlődését.
- A gyermekek nyitottságára alapozva sokszínű, játékos tevékenységgel lehetőséget adunk, hogy kipróbálhassák önmagukat, társakkal együtt fedezzék fel a világot, mivel „a gyermekkor egyszeri és megismételhetetlen”.
- A játékon keresztül spontán és tervszerű ráhatással segítjük elő képességeik, tehetségük egyéni ütemének kibontakoztatását.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünkkel, valamint személyi, tárgyi és pedagógiai környezetünkkel biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődéséhez és neveléséhez legmegfelelőbb feltételeket.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

- A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag óvodai élet megteremtésére törekszünk emberi és a gyermekeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásával.

Programunkkal, feltételeinkkel tevékenységrendszerünk tudatos befolyásolásával felvállaljuk a 2,5-7 éves gyermekek személyiségének kibontakoztatását, a gyermekközpontúság előtérbe helyezésével, úgy hogy az tartást, önállóságot, boldogságot, biztonságot adjon a gyerekeknek.

Figyelembe vesszük az eltérő testi- lelki szükségleteket-

- érzelmi támogatás, védelem, biztonság
- elismerés
- új tapasztalatok szerzése, alkotás
- ön maga és mások iránt érzett felelősség
- esztétikai élmény
- szükséglete, hogy spontán kifejezze lelkiállapotát

Abból a tényből kiindulva, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Ezzel tesszük tudatosabbá, hatékonyabbá a gyermekek iskolai közösségbe való beilleszkedését.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Távlati cél:

- a szociális és gazdasági háttér eltéréseiből adódó esélykülönbségek csökkentése
- a gyermekek képességeinek maximális kibontakoztatása, személyiségközpontú nevelés által
- társadalmi és kulturális különbségek elfogadása, és segítése
 - pedagógusok> gyerekek és szülők felé
 - szülői környezet> egymás között
 - gyermekek> gyermekek között

A sajátos nevelési igényű gyerekek sérülés specifikus területei:

- enyhén értelmi fogyatékos
- fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek
- beszéd fogyatékos

Az esélyegyenlőség biztosítása, megillett mindenkit,- nem, kor, bőrszín, etnikai, nemzeti hovatartozás, vallás, családi állapottól függetlenül.

Az esélyegyenlőség keretein belül megteremtjük a feltételeit:

- a migráns gyerekek nyelvi és multikulturális nevelésen alapuló integrációs lehetőségének.

- valamint önazonosságuk megőrzésének, ápolásának és erősítésének

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 28. §-ában meghatározott feltételekkel összhangban – az óvodavezető dönt.

A program célrendszere

Alapvető célok

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével
- Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés elősegítése.

Általános nevelési feladatok:

- A fejlődés biztosítása: edzettség, mozgás, egészségügyi szokások, testi szükségletek, levegőzés.
- Mentális, értelmi fejlődés biztosítása: érzékszervek útján észlelési képességek kialakítása, gondolkodási műveletek alkalmazása, gondolataik, érzéseik kifejezése.
- Szocializáció biztosítása: egyéni differenciált bánásmód, érzelmeken alapuló kapcsolatteremtési képesség, erkölcsi és akarat tulajdonságok kialakítása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez kapcsolódó nevelési feladatok

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek fogadása, integrációja:

- hogy a 3-7 éves integrálható Sajátos Nevelési Igényű gyerekek normál óvodai nevelése során- a részükre biztosított speciális fejlesztés mellett- gyermeki jogait is gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak. Adjon mind az ép, mind az SNI-s illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára lehetőséget az egymással való kommunikációra, egymás megismerésére, és elfogadására így alapozva meg a későbbi társadalmi integrációt.

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének céljai

- hogy a normál pedagógiai célokkal megegyezzenek; csupán a megközelítési módban térnek el attól- a diagnózistól, az egyéni mozgásállapottól függően. Speciális részcélokkal egészülnek ki annak érdekében, hogy a SNI-s kisgyermek is a legnagyobb önállóságot éri el, így tevékeny tagjává váljanak környezetüknek, majd később a társadalomnak.

Az egészséges életmódra nevelés és a testi nevelés, amelyet a program a következő fejezetekben tartalmaz részletezve.

A másság elfogadásánál építünk,

- ... arra, hogy Sajátos Nevelési Igényű gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Ez részükre spontán létrejövő húzóerőt jelent. Énképük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik, csökken a függőségi beállítódásuk, nem hatalmasodik el rajtuk a sérültség tudata.
- A gyermekek részéről a gyermeki előítélet mentességére. Ezzel a későbbi társadalmi integrálódás, a természetes elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg, valamint azt, hogy megtanulják a segítségnyújtás és az elvárások helyes arányát.
- A társas kapcsolatok pozitív fejlődésére, amelynek során a gyermekekben kialakul a másság természetesnek tekintése, valamint a mások pozitív tulajdonságának értékelése.

Integrált nevelés feltételei:

- a feladat szerepeljen az óvoda Alapító Okiratában,
- megfelelő tárgyi feltételek biztosítottak legyenek,
- megfelelő személyi feltételek adottak legyenek,
- A program tartalmazza az integráció folyamatát és feladatait,

A szakértői bizottság feladata a fogyatékoság szűrése, vizsgálataik alapján javaslattevé a gyermek, különleges gondozás keretében történő ellátásra, az ellátás módjára, formájára, helyére, az ellátáshoz kapcsolódó szakszolgáltatásra.

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelvei

Figyelembe kell venni, hogy

- terhelhetőségét biológiai, esetleg társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják
- a gyerekek iránti elvárást fogyatékoságának, jellegét, a súlyosságának mértéke határozza meg,
- az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez, a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta közreműködése szükséges.
- a harmonikus személyiségfejlődést az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,

Ennek érdekében törekedni kell a sokirányú tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek óvodai nevelésének feladatai

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az alábbi szakirányú feladatok kapnak hangsúlyt
⇒ Prevenció:

Feladat a gyermek állapotromlásának megelőzése, az esetleg kialakuló rendellenességek kiküszöbölése. Arra kell törekedni, hogy a másodlagos degeneratív elváltozásokat meggátoljuk. Ennek érdekében az életkornak megfelelő szinten a Sajátos Nevelési Igényű gyermeknek ismernie kell a számára káros helyzeteket és tevékenységeket is. A megelőzés nem csupán a testi állapot romlására kell, hogy vonatkozzon, hanem az egész személyiségre együttesen. Feladat a másodlagos személyiség-vagy viselkedészavarok kialakulásának megelőzése is.

⇒ Korrekción:

Arra kell törekednünk, hogy mind a testi, mind pedig a személyiségben bekövetkezett károsodásokat a lehető legmagasabb szinten javítsuk, befolyásoljuk, kiküszöböljük. Arra kell törekedni, hogy a sérült funkciókat mindig egyidejűleg korrigáljuk, mivel mindegyik hatással van a másik területre is. Természetesen a súlypont mindig a legfőbb hiányosság korrekcióján van.

⇒ Kompenzáció:

A sérült, kiesett funkciókat - amelyeket biztosan nem lehet korrigálni - más tevékenységekkel igyekszünk helyettesíteni. Például változatos manipuláció; különböző technikai segédeszközök igénybe vétele. Bizonyos esetekben teljes kompenzációt lehet elérni, más esetekben meg kell elégednünk a funkció részleges pótlásával.

Jogok és kötelességek az SNI gyerekek fogadása esetén

A Sajátos Nevelési Igényű gyerekek jogai:

- különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai, logopédiai, ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
- A korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermek szülőinek joga és kötelessége:

- A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa.
- Minden szülőnek törvény adta joga a szabad iskolaválasztás, mely joggal általában a szülők élnek is. Az iskolaválasztás segítése céljából fontos az iskolákkal való kapcsolattartás.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számára sokszor nehezebb megtalálni a megfelelő iskolát, ezért az ő esetükben még fontosabb, hogy az iskolákkal élő kapcsolatunk legyen, azért, hogy a szülőknek pontos tájékoztatást tudjunk nyújtani.

Az egészséges életmód alakítása

Célja:

Az óvodáskorú gyermekek egészséges testi-lelki (mentálhigiénés) szükségleteinek harmonikus összehangolása, komfortérzetük kielégítése.

Tartalma:

- Az egészséges életmód kialakításához szükséges feltételek biztosítása.
- A megfelelő óvodai életritmus kialakítása.
- A szokás - és normarendszer kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Gondozás.
- Esztétikus, egészséges környezet megteremtése, egészségvédelem.
- Edzettség biztosítása.
- Testi nevelés, a gyermekek mozgásigényének kielégítése.
- Az egészségmegőrzés szokásainak bemutatása, gyakoroltatása, a gyermekek egészségének védelme, óvása, megőrzése.
- Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód alakítását támogató nevelési év programjait az intézményi munkaterv tartalmazza.

Az óvodapedagógus feladata

1. A gondozás, a szokásrend kialakításában

Otthonos, barátságos környezetet teremtünk a csoportszobákban és az udvaron.

A gyermekek életkorának megfelelő életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat, a gyermekek egyéni sajátosságait. Az egészséges fejlődés alapvető feltétele, hogy a gyermek szívesen jöjjön óvodába, ne szorongjon. A családi környezet, a kis létszámú csoport, az egyéni bánásmód elvének alkalmazása, az óvónőkkel kialakuló szeretetteljes kapcsolat, a bizalom ezt segíti elő. Fontos, hogy óvodánk feltételrendszere, szokásrendje, nevelési hatásai elősegítsék a gyermek egyéni képességeinek megfelelő alkalmazását.

A gondozási feladatok végzése közben (pl.: öltözködés, tisztálkodás, stb.) kialakítjuk a bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot.

Ezzel megalapozzuk a gyermek önállóságát, hozzájárulunk én-tudata fejlődéséhez, életfunkciói megismeréséhez. Kialakítjuk a helyes napirendet, magatartás –és viselkedés szabályait, illetve az egészséges életmód higiénés szabályait. Óvodánkban az ebéd kivételével biztosítjuk a folyamatos étkezés lehetőségét, illetve fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a testápolással kapcsolatos teendőiket, az öltözködést mikro csoportban folyamatosan végezzék.

2. Testi nevelés, mozgásigény kielégítésében, az állóképesség növelésében

Olyan szervezeti kereteket, lehetőségeket biztosítunk a természetes mozgásigény kielégítésére, amelyek az egészséges életmód alakulását segítik elő. Rendszeres, örömmel végzett mozgással szoktatjuk őket az egészséges életvitelre. Biztosítjuk a levegőzést az udvaron, minél több tevékenységet végzünk a szabadban. Jelentős szerepet kap a gyermekek pihenése, az alvás, a regenerálódás, itt is biztosítva az intimitást, személyességet, testközelséget. A mozgásigény kielégítését segítik elő a séták, kirándulások és a mindennapos mozgás.

3. Az egészséges táplálkozási szokások kialakításában

A gyermekek fejlődését, közérzetét befolyásolja a megfelelő étkezés, ezért nagy hangsúlyt fektetünk az igényes táplálkozásra. Igyekszünk megismerni a gyermekek szokásait, esetleg érzékenységet, allergiát, s biztosítani számukra a megfelelő étkezést. A napi háromszori étkezés mellett tízóraitra a gyermekek friss gyümölcsöt, zöldséget kapnak. Az egészséges táplálkozás elengedhetetlen része a szervezet számára a vitaminok pótlása a sok idényzöldség, gyümölcs bevitelével.

Az egészséges életmódra nevelés változatos tevékenységekben valósul meg:

- Európai Diáksportnap
- Gyümölcs, zöldségsaláta, bodzaszörp készítése.
- Séták, határkerülés minden évszakban.
- Különböző járművekkel közlekedés a rekortán pályán.
- Szemészeti szűrővizsgálat partnerek segítségével.
- Mozgás Mesterprogram, jógyakorlat alkalmazása.
- Fenntarthatóság témahét tevékenységei.
- Helyes fogápolás, fogvédelem elsajátítását támogató program.
- Teadél előtt-Gyógynövényekkel való ismerkedés, mézkestelés.
- Gyermekek mozgásfejlesztő programjai.
- Mikulásfutás.
- Hétpróbás mesebarangoló.
- Happy hét.
- Mozgáskottával való ismerkedés.
- Okostányér 4-6 éveseknek (MDOSZ) bemutatása védőnő által.

Az óvoda nyári időszakában szigorúan követjük az óvoda HŐSÉGRIADÓ TERVÉBEN megfogalmazott utasításokat, szabályokat.

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek fogadásánál –Gondozás, testi szükségletek kielégítése területén

A felnőtt - gyermek kapcsolatban meghatározó ereje van a gondozásnak. A gondozás, mint szükséglet (addig, amíg a gyermek önkiszolgálóvá nem válik) intim kapcsolatot feltételez, időigényes. A gondozás során - testápolás, étkezés, öltözködés - a siettetés negatív hatást, a minőség romlását, a gyermek ellenállását válthatja ki.

- A tárgyi eszközökön kívül szakszerű segítségnyújtásra van szükség, mely általában az óvónőkre, esetenként a dajkákra hárul.

- A még nem elsajátított tevékenységeket el kell végezni a gyermek helyett, miközben új sémákat tanítunk egy-egy önkiszolgálási lépéshez.
- Adott esetben különböző szakemberek segítségével meg kell határozni, hogy mit tesz lehetővé a gyermek állapota, mi legyen a következő lépés, illetve mi az, amit egyáltalán nem lehet elvárni.
- Fejlesztésükre több időt kell ráfordítani, ügyelve természetesen arra, hogy a többi gyermeket ne hanyagoljuk el. Ezt megfelelő időbeosztással, jó szervezéssel és az ép nagyobb gyermekek bevonásával kerülhetjük el.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célja:

A gyermekek egyéni, valamint természetes társas szükségleteinek kielégítése, érdekeinek, személyiségének, képességeinek kibontakoztatása, a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Tartalma:

- Harmonikus személyiség kialakítása (én-tudat)
- Kiegyensúlyozott, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör kialakítása
- A társas együttélés, az önérvényesítés és önkifejezés alapvető szabályainak gyakorlása
- A viselkedéskultúra szokásrendszerének alakítása
- Erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságok alakítása
- Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés
- Iskolai alkalmasság, a társadalomba való beilleszkedés fejlesztése
- Szociális kapcsolatok kiteljesítése, mélyítése, az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkörének megteremtése, mert ez ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.
- Érzelmek differenciálódásának, tartósságának növelése, az érzelmi labilitás csökkentése.
- A szülőföldhöz kötődés alapjainak megteremtése.

Az óvodapedagógus feladata:

Mivel az óvodás gyermek érzelmi beállítottságú, szocializációja az érzelmi neveléstől függ.

Megalapozásához elengedhetetlen a gyermeki magatartás alakulása szempontjából:

- az óvodapedagógus és az óvoda egyéb dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése mely modell értékű,
- az óvodapedagógus-gyermek, gyermek –dajka, gyermek-gyermek, kapcsolatában a pozitív attitűd és érzelmi töltés kialakítása.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel.

Programunk segíti a gyermekek beilleszkedését, fejlesztését megfelelő szakemberek: logopédus, pszichológus szükség szerinti közreműködésével, és a szülő bevonásával.

Befogadás:

- Látogatás a gyermek otthonában, a családi környezet megismerése a kiscsoportosoknál - igény szerint
- Óvodai felvétel, a gyermek élettörténetének megismerése, anamnézis
 - Előzetes ismerkedésre is lehetőséget biztosítunk a szeptemberi óvodakezdés előtt. Április hónapban Óvodába csalogatót szervezünk.
 - A befogadás ideje alatt bizalomra épülő, szeretetteljes kapcsolatot próbálunk kialakítani- így segítve a szülőktől való fokozatos elválást.
 - Óvodánkban a gyermek érezze a biztonságot, a pedagógusok, a dajka értékközvetítő modell szerepét, elfogadó, gondoskodó, segítő attitűdjét.
 - Óvodán kívüli tevékenységek szervezése.
 - Közös élményekre épülő tevékenységek biztosítása.
 - Önálló feladatok adásával sikerélmény, önérvényesítés.

Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését, a baráti kapcsolatok alakulását, a szocializáltság mértékét kevés, de állandó erkölcsi szabály felállításával és betartásával segítjük elő:

- Egymásra figyelés,
- Együttműködés,
- Öszinteség,
- Önzetlenség,
- Önbizalom, bizalom,
- Tapintat,
- Együttérzés,
- Alkalmazkodás,
- Egymás tisztelete.

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fogadásánál –Érzelmi nevelés és szocializáció területén
A sérült gyermekek szocializációja gyakran elmarad kortársaikétól, sajátos pedagógiai segítséget igényel.

Ennek okai:

- A gyermeket környezete sokszor helytelenül betegnek kezeli.
- Kevesebb felelősség hárul rá, kevesebb feladatot kap, mint amennyit el lehetne várni tőle, magatartásában kevésbé korlátozzák.
- Akadályozott lehet a verbális és a nonverbális kommunikációja.
- A beilleszkedés akadályozottsága a kudarc, a sikertelenség érzését váltja ki, illetve erősíti.

Feladat:

- Megértő, szeretetteljes légkört kell biztosítani.
- A szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése szükséges.
- A felnőtt központú szemlélet miatt fontos a modelladás.
- A tapasztalatszerzési lehetőségeket bővíteni kell.
- A játék során hangsúlyozni kell a társas kapcsolatok jelentőségét.
- Kommunikációt fejlesztő játékos feladatokat kell végeztetni.
- Minden esetben hangsúlyozni kell a pozitív tulajdonságokat.

- A gyermekek elé differenciált követelményeket kell állítani.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelv és kommunikáció

Célja:

A természetes, spontán helyzetekben és a tervezett fejlesztési mozzanatok során valamennyi tevékenységforma keretében az egyes gyermekek fejlődési szintjéhez és üteméhez igazodva a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Tartalma:

A beszéd fonológiai, grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése. Anyanyelvi értelmi fejlesztés előtérbe helyezése a beszélő környezetben szabálykövetéssel, (a javítgatás elkerülésével) élményekre, ismeretszerzésre építve.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben:

- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése,
- a gyermek meghallgatása
- a gyermeki kérdések támogatása
- a válaszok igénylésére szükséges odafigyelés megadásával.

Az óvodapedagógus feladata:

Beszédművelés:

- A beszédszervek fejlesztése, fújó-és légző gyakorlatokkal.
- Helyes ejtés gyakorlatrendszerei: légzéstechnikai, artikulációs, hangerőváltási, gyorsasági, időtartam, belső hallás és fonémahallás fejlesztő gyakorlatok.

Beszédfejlesztés, kommunikáció:

- Köszönés, bemutatkozás, megszólítás
- Szándéknyilvánítás: kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés, vélemény-nyilvánítás
- Elbeszélés: élmény illetve kép alapján
- Mesebefejezés: meghallgatott meserészlet vagy diakép alapján
- Emberek, növények, állatok leírása
- Személyi adatok ismerete, közlése

Illem:

- Az óvodás gyermek érintkezési kultúrája
- A jó megjelenés, a higiénés szokások kialakítása
- Az alapvető közlekedési szabályok elsajátítása

Az óvodapedagógus feladata:

- Egészséges életmódra nevelés területén az illemszabályok kialakítása és tudatosítása beszélgetéssel, magyarázattal
- Érzelmi nevelés területén a szocializáció folyamatában a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek legfőbb eszköze. Az óvónő - mint modell- segít abban, hogy a helyes és szép beszéd mélyítse a gyermek érzelmeit.
- Értelmi nevelés területén a nyelvi, kommunikációs helyzetek kialakulása során növekszik tájékozottsága, fejlődik gondolkodása, gazdagodnak ismeretei.

- Az óvodai élettevékenységformái sajátos módon teszik lehetővé a gyermek aktív és passzív szókincsének gyarapodását.

Sajátos nevelési Igényű gyermekek fogadásánál -

Az anyanyelv, mint alapvető verbális kommunikáció

- Az anyanyelv az óvodai élet egészét átszövi, kiemelt jelentőséggel bír. Ezért nem beszélhetünk külön anyanyelvi nevelésről. Az anyanyelvet az egész óvodában fejlesztjük.
- A nyelvi kommunikációs helyzetek alapvető feltételei közül a beszéd, az egymáshoz beszélés ezeknek, a gyermekeknek gyakran nehezített. A meghallgatás nagyobb hangsúlyt kap.
- Az anyanyelv gyakorlásának egyik nagyon fontos eszköze az anyanyelvi játékok mindennapos alkalmazása. A játékok gyakorlása során törekedjék arra az óvónő, hogy a különböző beszédképességgel rendelkező gyermekek mindegyike egyaránt sikerélményhez jusson.

A gyermekeket arra kell ösztönözni, hogy minél többet beszéljenek, különösen a jól beszélők a problémás társaikhoz. Az óvónő feladata adott esetben a közvetítő szerep. Az anyanyelvi nevelés speciális segítője a logopédus. Ezért az óvodába lépés pillanatától logopédiai ellátásban is kell részesíteni azt a gyermeket, akinek erre szüksége van.

- A mese, a vers, a bábozás, dramatizálás, mint élménynyújtás igen pozitív hatással bír mind az ép, mind a sérült gyermek, nyelvi fejlődésére, ezért mind a fejlesztés területeiben, mind a tevékenységformáknál gyakran kell alkalmazni.
- A gyermekeket arra kell ösztönözni, hogy egymással szembe fordulva beszéljenek, ezzel egyben a megértést segítik, és a helyes artikulációt is érzékeltetik. Az anyanyelv gyakorlásában különösen jelentős az ép gyermekek nyelvi mintaadása, motiválja a sérült, illetve lemaradt gyermekeket a kapcsolat tartalmasabbá tételének eléréséhez. Az ép gyermek kommunikációja is fejlődik - mind verbális, mind nonverbális síkon -, mert lehetőséget kap arra, hogy a kapcsolatteremtés igénye alkalmával önkifejezése magasabb szintet érjen el, mivel "több síkon" kommunikál.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja:

A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődésének felerősítése az anyanyelvi nevelés eszközével, a gyermekek egyéni fejlődésének figyelembe vételével a teljes óvodai életben.

Tartalma:

- A sokoldalú érzékszervi megtapasztalás (mozgás, játék)
- Egyre pontosabb, valóság-hű érzékelés, észlelés
- A kommunikációs képességek alakítása, fejlesztése
- Az én-kép fejlesztése
- A testséma alakítása
- A kreatív, problémamegoldó gondolkodásra nevelés
- Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása
- Emlékezet fejlesztése

- Valósághoz közeli képzeleti működés
- Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása-helyes mintaadással
- A gyakorlás történhet spontán helyzetekben, kötött vagy kötetlen foglalkozások során, képolvasással, kommunikációval, illetve tervezett szerepsituációs és bábjáték során.

Az óvodapedagógus feladata:

A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére építve biztosítunk változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatot szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. Támazkodunk meglévő élményeire, valamint további spontán és szervezett tevékenységeken keresztül biztosítjuk a megszerzett ismeretek, tapasztalatok rendszerezését, célirányos bővítését.

Sajátos nevelési igényű gyermek fogadásánál

Értelmi nevelés, fejlesztésterületén:

Az óvodáskorú gyermek - legyen ép, vagy sérült-érdeklődő, kíváncsi, rendező elv nélkül szerez ismereteket, tapasztalatokat, érzelmeit, vágyait sok esetben valósan éli meg.

Célunk, hogy olyan tapasztalatszerzést biztosítsunk a gyermekek számára, amely egyrészt feloldja az akadályoztatás miatti korlátokat, határokat, másrészt tag teret biztosít az egyéni érdeklődésre és fejlettségi szintre épülő pedagógiai munkához.

Feladat, hogy szükség esetén a gyermekek értelmi fejlesztése speciális módszerek illetve eszközök, felhasználásával egészüljön ki.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvoda személyi feltételei

Óvodánkat 2012. szeptember 01.- én alapította a Hit Gyülekezete.

- Intézményünk egyházi alapítású, de világi nevelést végző 2 csoportos óvoda.
- Óvodánkban két óvodai csoportban 2 fő óvodapedagógus, 2 fő dajka, és 1 fő pedagógiai asszisztens biztosítja a nevelőmunka folyamatosságát.
- A bejáró gyermekeket Sulibusszal szállítjuk, a gyermekek kísérését a dajka nénik végzik.
- Az intézményben dolgozó pedagógusok pedagógiai munkájának alapelvei: a nyitottság, gyermekközpontúság, és az esélyteremtés megteremtése, következetes követelés és igényesség, a gyermek emberi méltóságának, jogainak tiszteletben tartása.
- Az óvoda gyermek létszáma 2019-től folyamatosan növekszik, jelenleg 40-45 fő közötti.
- Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus elfogadó,

segítő, támogató, attitűdje modell, a gyermekekkel való kapcsolatában. Az óvodapedagógus tevékenysége, és az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

- Az óvodába járó SNI és folyamatos figyelemmel kísérést igénylő gyermekek fejlesztését az intézményi gyógypedagógus végzi. Igénybe vesszük a területileg illetékes szakszolgálat munkatársainak is fejlesztő tevékenységét (gyógypedagógus, logopédus).
- A Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pontjának munkatársai heti rendszerességgel kézműves vagy mozgásfejlesztő foglalkozást tartanak.
- A 2 okleveles óvodapedagógus jól felkészült, lelkiismeretes, nagy szakmai tapasztalattal végzi a nevelő – oktató munkát.
- Szakmai megújulásuk érdekében folyamatosan részt vesznek az OH által meghirdetett kötelező és ajánlott továbbképzéseken, szaktanácsadói látogatásokon, bázisintézményi szakmai napokon, óvodakonferencián, a partnerek által szervezett továbbképzéseken, szakmai napokon, szakmaközi megbeszéléseken (online vagy személyes jelenléttel).

Óvodánk csoportjainak nevei:

- Pillangó csoport: nagy-középső korú gyermekekkel.
- Katica csoport: középső-kiscsoportos korú gyermekekkel.
- A gyermekek csoportba sorolása születési dátum szerint történik.
- Az óvónők pedagógiai, pszichológiai tudatossággal segítik a gyermekek testi és lelki fejlődését, biztosítják számukra az egészséges életmód feltételeit, az érzelmi, értelmi fejlődés lehetőségét.
- Az óvodapedagógusok munkáját közvetlenül segítők: Dajkák és a pedagógiai asszisztens. az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, az óvónők irányítása mellett, a gyermekek napirendjéhez igazítva végzik tevékenységüket. A nevelést tudatosan segítik, mert ismerik a nevelés célját, feladatát, módszereit. A nevelőmunkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkájuk döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Fontos a nevelési év indítása előtti és év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés. A gyermekek gondozási, nevelési igényei, képességei eltérőek, ezért az általuk tanultak és az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban jól érvényesítik az egyéni bánásmód elvét. A nevelés eredményességéhez hozzájárul, hogy kommunikációjuk, viselkedésük modell értékű minta az óvodás gyermek számára. Dolgozóink gyermekszeretete, gondos figyelme, együttérzése, segítőkészsége, önzetlensége, személyes példamutatása jó alapot teremt programunk megvalósításához.
- A gyermekek felvétele a jogszabályok szem előtt tartásával történik.
- A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvoda tárgyi feltételei

- Az óvoda a Polgármesteri hivattal közösen, egy volt kastély épületben található, amely 2012-ben kívül-belül felújításra került. Berendezésével, bútoraival családiassá tettük. Tágas helyiségei lehetővé teszik, hogy a gyerekek az egész épületet belakják, otthonosan mozogjanak benne. Óvodánkban tálaló konyha működik, az étel készítését és szállítást a 20 km-re lévő Nyírkonya ZRT végzi. Az óvoda épülete energetikailag megújult, napelem került felszerelésre. A csoportszobákat nyáron klíma berendezéssel tudjuk hűteni.
- Tornaszobával nem rendelkezünk, de teremrendezés után lehetőség nyílik a mozgásra. Rendelkezünk még egy többfunkciós helyiséggel is, ahol a különböző fejlesztő, logopédiai foglalkozások, hittan foglalkozások, tehetséggondozás zajlik.
- Az udvarunk tágas, mászókával, fedett homokozóval és EU-s szabványoknak megfelelő mozgásfejlesztő játékokkal jól felszerelt. Az udvari játékok tárolására egy pince áll rendelkezésünkre. Az udvaron különböző fák, virágládában, kaspóban virágok, gyógy- és fűszernövények találhatóak. Játék és eszközellátottságunk jó, évről-évre bővül, felújítása, javítása folyamatos. A különböző járműveinket maximálisan ki tudjuk használni a szomszédban található Rekortán pályán.
- A természetes anyagokból készült eszközök beszerzésére törekszünk. Sokféle fejlesztőjátékot használunk. Zenei képességet fejlesztő eszközeink, hangszereink vannak. Az irodalmi neveléshez meséskönyvek, bábok, dramatizáláshoz szükséges ruhadarabok a gyerekek rendelkezésére állnak. Az ábrázoló tevékenység és a mozgásfejlesztés eszközeit folyamatosan pótoljuk.
- Digitális eszközellátottságunk megfelelő.

Az óvodai élet megszervezése

- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
- Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
- A gyermekek iskolára való felkészítését kiemelten kezeljük a tanköteles kor előtti utolsó nevelési évben. Ebben az időszakban naponta összesen 45 percben szervezünk iskolaelőkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységeket az óvodai csoportokon belül. Ezek a foglalkozások a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodnak, differenciált módon zajlanak, és – ha az infrastrukturális feltételek lehetővé teszik – külön térben valósulnak meg. Célunk, hogy fejlesszük azokat a képességeket és készségeket, amelyek elengedhetetlenek az iskolai beváláshoz.
- A tanköteles korú, de még óvodában maradó gyermekeket ugyanazon szempontok szerint kezeljük, mint azokat, akik a tankötelezettség előtti utolsó nevelési évüket töltik, az iskola-előkészítő tevékenységekre vonatkozó irányelveknek megfelelően.
- A tankötelezetté válás előtti évben a gyermekek fejlődését nyomon követjük, és ezt kiegészítjük azoknak a készségeknek és képességeknek a dokumentálásával, amelyek az iskolakezdéshez szükségesek. Ezt a megfigyelést a kötelező dokumentációban is rögzítjük, hogy tudatosan megtervezhessük az iskolaelőkészítő pedagógiai tevékenységet.
- A gyermekek fejlődésének pontosabb feltérképezése érdekében a tanköteles kor elérésének nevelési évében diagnosztikus mérési rendszert is alkalmazunk.
- Óvodánk nevelési gyakorlatának modellje a család.
- Az öt körülvevő családi légkörben elmélyülten játszik, és a játékon keresztül jut el a világ megismeréséhez. Miközben játszik, énekel, verset mond, mesét hallgat, számol, rajzol, fest, barkácsol, kirándul - indirekt módon tanul. Önmagát bizonyos fókig ellátja, segít a felnőtteknek, így munkát is végez.

Az óvoda nyitva tartása, napirend, hetirend

Fenntartó által engedélyezett nyitva tartás: 07.00 - 17.00.

Nyári időszakban: 07.00 – 15.00.

Az óvoda nyitva tartási ideje alatt a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

A nevelési év szeptember 01-től augusztus 31-ig tart, amely időszakban az óvoda nyitva van.

Az óvodára vonatkozó nevelési év rendjét az EMMI rendeletnek megfelelően a fenntartó határozza meg. Az óvoda nyári zárva tartásáról legkésőbb február 15-ig, a nevelésnélküli

munkanapokról a zárva tartást 7 nappal megelőzően a helyben szokásos módon a szülőt tájékoztatjuk és felmérjük az erre az időszakra felmerülő óvodai ellátás iránti igényt.

Az időkeretek az életkortól és egyéb tényezőktől függően rugalmasan változnak. Június 1-től augusztus 31-ig nyári napirend szerint működik a csoport. Időjárástól függően a tevékenységeket az udvaron szervezzük.

Munkarend:

Óvodapedagógusok munkarendje:

Délelőtti műszak:

Hétfőtől csütörtökig: 07.00 -13.30.

Pénteken: 07.00 -13.00.

Dajka munkarendje:

07.30.-15.40.

Pedagógiai asszisztens munkarendje: 08.30- 12.30.

Délutáni műszak:

09.00 -15.30.

09.00 -15.00.

08.30- 16.40.

Tervezett napirend (OVIKRETA)

07.00-tól 12.00 Az óvoda nyitva tartásától ebédig

- Reggeli fogadás
- Szabad játék és közben tízórai, mosdó és WC használat igény szerint, kínált és szabadon választott differenciált tevékenységek párhuzamos szervezésével.
- Mindennapos mozgás
- Udvari játék, tisztálkodás

12.00-tól 17.00-ig Ebéd után hazamenetelig

- Ebéd
- Tisztálkodás, fogmosás, csendes pihenő előkészítése, mese, alvás, folyamatos ébresztés.
- Szabad játék közben: folyamatos uzsonna, kínált és szabadon választható tevékenységek párhuzamos szervezésével
- Készülődés a hazamenetelre

Az életkortól függően naponta biztosítjuk a mindennapos mozgást. A felajánlott választható műveltségtartalmakat, integráló tevékenységeket úgy alakítjuk ki, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészi tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül harmonikusan szervezhetők a korábban már jelzett elvek alapján.

Hetirend (OVIKRETA)

Megjelenítési forma:

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
-------	------	--------	-----------	--------

Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás
Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés
Szervezett mozgásos tevékenység	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Ének zene, népi játék, tánc	Külső világ tevékeny megismerése	Verselés, mesélés

Heti rendszeres foglalkozások az óvodában hetente 1 alkalommal:

- Logopédiai foglalkozás (Baktalórántházi Szakszolgálat utazó logopédus),
- Iskola előkészítő foglalkozás (Baktalórántházi Szakszolgálat utazó gyógypedagógus),
- Gyógypedagógiai foglalkozás (SNI, Ffk gyermekek fejlesztése), intézményi gyógypedagógus,
- Pintyőkék-Zenei képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozás (Nagycsoportos óvónő),
- Kézműves vagy mozgásfejlesztő foglalkozás (Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pont),
- Görögkatolikus, Római katolikus, Református hittan (Hittan tanárok)

A tehetséggondozó foglalkozáson „Pintyőkék” tanultakat hagyományunkhoz híven az Anyák napi ünnepségen mutatják be a gyermekek. Népi dalos játékokat, játékfűzést adtak elő. A fellépéshez rendelkezünk különböző eszközökkel. Kislányoknak szoknya, kötény, kendők, szalagok, fiúknak kalapok, botok, különböző hangszerek.

Tehetséggondozó programunkat heti rendszerességgel, meghatározott napon októbertől május végéig 30-35 perces időkerettel, 12-15 fő bevonásával tartjuk.

Programunk célja: közös játék, közös énekléssel, a közös mozgás örömteli élményének átélésével a gyermeki képességek kibontakoztatása, komplex személyiségfejlesztés. A gyermekekben rejlő tehetségre utaló jegyek felismerése, a tehetségigérek fejlődésének elősegítése. A hátrányos helyzetű tehetségigérek esélyegyenlőségének biztosítása. A zenei ízlés, esztétikai érzék formálása. Zenei képességfejlesztés. A zenei anyanyelvi örökség gazdagítása, a népi zenei kultúra iránti érdeklődés elmélyítése. Hagyományok ápolása. A természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése. Társas kapcsolatok erősítése, viselkedési formák tanulása. A tervezett tevékenységek során önismeret fejlesztése, önbizalom erősítése.

A „Tehetségigérek” kibontakoztatását különböző tevékenységekkel, programokkal, pályázatokon való részvétellel segítjük.

- Pinytyőkék tehetséggondozó program.
- Intézményi és más, saját fenntartónk által működtetett óvodában versmondó versenyen való részvétel hagyományosan évente (Hajdúsámson).
- Országos szintű rajzversenyeken való részvétel.

A nevelés tervezése, időkeretei

A tervezés

A pedagógiai alapelvek közül a tervezésben elsősorban a tudatosság, a tervszerűség és a fokozatosság elvét kezeljük kiemelten.

Az óvoda adminisztrációs feladatait 2024. szeptember 1-től az OVIKRÉTA rendszerben végezzük.

Az óvodai nevelés feladatait fél évre tervezzük.

- egészséges életmód alakítása,
- érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A nevelő-oktató munkánk meghatározásának céljából Tematikus tervet készítünk. A Tematikus terv: egy téma, egy nevelési feladat feldolgozásának, elsajátításának, megvalósításának tervezése. A Téma alá rendelt tevékenységi formák tartalmi kibontása előre meghatározott heti és napi vonatkozásban történik.

A gyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása:

A gyermek fejlődésének nyomon követése folyamatos, a gyermek megfigyelésén alapszik, mely elsősorban a játékukban, de természetesen az egész óvodai életükön keresztül valósul meg. A gyermek és körülményeinek megismerésére már a beíratást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, az anamnézis felvételével. A gyermek fejlődését a „Gyermek fejlődésének nyomon követése” OVIKRÉTA rendszerben fél évente rögzítjük, az óvodába lépéstől az iskola kezdésig, melyről a szülőt is tájékoztatjuk. A gyermekről szóló értékelések, feljegyzések, jellemzések, szakértői vélemények, orvosi zárójelentések, a gyermek produktumai egy mappába kerülnek. Az iskola alkalmassági vizsgálatot december-január hónapban végezzük.

Az OVIKRÉTA rendszer bevezetésével folyamatosan térünk át azokra az alkalmazásokra, amelyek a gyermek fejlődésének nyomon követését, értékelését, a szülő tájékoztatásának módját segíti.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet

Tervezés:

Az óvónők a csoportok éves terv készítéséhez megkapják a csoportjukba felvett Sajátos nevelési igényű gyermekek csoporton kívüli fejlesztési tervének időbeosztását

Szervezés:

- Az óvónők és a különböző szakemberekkel közösen alakítatják ki a legmegfelelőbb feltételeket a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai csoporton belüli tevékenységeihez, beleértve a kiszolgáló helyiségeket is (akadálymentesség, ülés-helyzetek, támaszkodási lehetőségek, elérhető méretek stb).

- Javaslatot tesznek az átalakításhoz, az eszközök, berendezési tárgyak beszerzéséhez, melynek költségvetési kihatásait az óvoda vezetője a fenntartó segítségével oldja meg.
- A dajkát, és egyéb segítőket is közösen készítik fel a Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásához szükséges gyakorlati teendőkre, amelyeket a napirendben is rögzítenek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretszerezést, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókinész, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak rész-képességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszéd probléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az érintkezés formái:

- megbeszélés;

- tanácsadás;
- írásbeli rögzítések;
- a foglalkozásokon való segítség;
- szakmai konzultáció

Ellenőrzés, értékelés:

- Az óvónők és a különböző szakemberekkel, egymás pedagógiai munkájának ellenőrzésére és értékelésére nem kompetensek!
- Az óvónők pedagógiai, munkajogi ellenőrzését az óvoda vezetője, mint vezetői funkciót gyakorolja.
- A különböző szakemberek szakmai ellenőrzését az óvoda vezetője külső szakember bevonásával végzi.

Tervezett programok, Jeles Napok, hagyományos ünnepek:

Szeptember:

- Intézményi tanévnyitó ünnepség az iskola aulájában a szülőkkel, partnerekkel.
- Első osztályosok fogadása az óvodában.
- Európai Diáksportnapon való részvétel az iskolában.

Október:

- Zöld ünnep. Állatok Világnapja. Látogatás családoknál, állatsimogatás. Az erdő állatai- Belicza Zoltán erdész úr fogadása az óvodában.
- Vándor Mese Társulat Bábszínház előadása.
- Csibeavató az iskolában.
- Őszi Bázis intézményi szakmai nap a Leveleki Kastélykert óvodában.
- Szülői értekezlet.
- Nemzeti ünnep, október 23-i megemlékezésen való részvétel az iskola aulájában.

November:

- Rendszeres fogápolás fontossága. Fogászati szakemberek meghívása.
- OKOSTÁNYÉR bemutatása. Mit tehetünk? Mit ehetünk? Védőnő fogadása az óvodában.
- Karácsonyi fotózás.

December:

- Mikulás ünnepség.
- Karácsonyi barkácsolás a szülőkkel, fenyő díszítés, gyertyagyújtás, karácsonyi kórus, Szeretetvendégség.
- Madárkarácsony az óvoda udvarán.
- Intézményi Karácsonyi ünnepség az iskola aulájában. A Pillangó csoport Betlehemes játékanak bemutatása. A Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét pontja által Cipősdoboz ajándékosztás.

Január:

- Az érintett gyermekek esetében az Iskola érettségi vizsgálata alapján Kérelem benyújtása az OH-hoz, a további egy év óvodai nevelésben való részesülés iránt.

Február:

- Gyermekek fejlődésének nyomon követése- félévi értékelések.

- Vándor Mese Társulat Bábszínház előadása.
- Hétpróbás mesebarangoló. Jelmezes felvonulás.
- Intézményi versmondó verseny az iskolában.

Március:

- Anyák napi fotózás.
- Nőnap megünneplése.
- Nemzeti ünnep Március 15-i ünnepségen való részvétel az iskola aulájában.
- Happy- hét.
- Zöld ünnep- a Víz Világnapja. Látogatás a Leveleki Tó Centrumba, Hídvégi Béla Múzeum megtekintése.

Április:

- Nyílt nap az iskolában.
- Óvodába csalogató, nyílt nap a Katica csoportban.
- Tavaszi Bázisintézményi Szakmai nap a Leveleki Kastélykert Óvodában.
- Iskolai beiratkozás.
- Versmondó napon való részvétel a Hajdúsámsoni Eszterlánc óvodában. Szakmai konzultáció.
- Zöld ünnep- Föld napja, Fenntarthatósági témahét az iskolásokkal közösen, ZÖLD munkacsoport szervezésében.
- Óvodai beiratkozás.

Május:

- Anyák napja az óvodában.
- Zöld ünnep- Madarak és fák napja. Erdőkerülés Belicza Zoltán erdész úrral.
- Gyermekhet.
- ZÖLD MESETÁR rajzpályázat eredményhirdetés.

Június:

- Gyermekek évvégi értékelése- OVIKRÉTA
- Tanévzáró-Ballagási ünnepség.
- Nyári óvoda igényfelmérése.

Július:

- Állatparki kirándulás Nyíregyházára a Baptista Szeretetszolgálat Szervezésében.

Az ünnepek és jeles napok jelentős alkalmak az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az érzelmi ráhangolást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, és játékokkal. Ajándékokat készítünk. Az aktuális helyszíneket feldíszítjuk, ünneplőbe öltözünk. Lehetőséghez mérten igénybe vesszük partnereink segítségét a programok támogatásában. Az óvodai programok, ünnepek lebonyolításának kiváló helyszínéül szolgál az intézmény hatalmas, színpaddal ellátott aulája.

Az óvoda kapcsolatai, a partnerekkel való együttműködés, segítségnyújtás, adományok

Az óvoda és a család kapcsolata

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége és ebben az óvodai nevelőmunka kiegészítő szerepet játszik.

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Az óvoda körültekintően szervezi meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit közvetíti.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek harmonikus fejlődését. Ennek alapfeltétele a családdal való szoros és folyamatos együttműködés. Az együttműködés formái sokfélék lehetnek: a személyes beszélgetésektől kezdve a közös rendezvényeken, ünnepeken át, egészen azokig az alkalmakig, amelyeket az óvoda vagy a család kezdeményez. A közösen szervezett események családi hangulatot teremtenek, és a gyermekek, valamint a felnőttek közös tevékenységei által hozzájárulnak az örömteli érzelmi állapot kialakulásához. Az óvodapedagógus törekszik arra, hogy figyelembe vegye a családok egyéni sajátosságait, és a családközpontú megközelítés elveit követve olyan segítségnyújtási formákat alkalmazzon, amelyek illeszkednek az adott család igényeihez.

Az óvoda szoros kapcsolatot tart fenn mindazokkal az intézményekkel, amelyek a gyermek életében meghatározó szerepet játszanak. Ez magában foglalja azokat az intézményeket is, amelyekkel a gyermek az óvodát megelőzően (például bölcsődék, szociális ellátóhelyek), az óvodai nevelés ideje alatt (pedagógiai szakszolgálatok, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi és közművelődési intézmények), valamint azt követően, az iskolai évek során kerül kapcsolatba. A kapcsolattartás módjai és módszerei mindig a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez igazodnak. Az óvoda ezek kialakításában nyitott, kezdeményező szerepet vállal.

A felekezeti vagy egyházi fenntartású óvodák együttműködnek az adott egyházi intézménnyel, míg azok az óvodák, amelyek nemzetiségi gyermekeket is nevelnek, kapcsolatot tartanak az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal és szervezetekkel. Emellett az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való szakmai együttműködésre is, elősegítve ezzel a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítását, lehetőségeihez mértén aktív kapcsolatot tartva fenn velük.

Formái:

- Beiratkozás
- Befogadás
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel személyesen, online felületeken: facebook messenger, intézmény facebook oldala, intézmény honlapja, e-mail, telefon, Faliújság.
- Családlátogatás óvodába kerüléskor, vagy probléma esetén bármikor.
- Óvodába csalogató- Nyílt nap a Katica csoportban.
- Nyílt napok, a szülők betekintheznek az óvoda mindennapi munkájába, rendezvényeibe.
- Fogadóóra.

- Szülői értekezlet évente kétszer: októberben, február hónapban.
- Egyéni, személyre szóló tájékoztatás a gyermek fejlődéséről évente 2X.
- Tavasszal óralátogatásra mennek az óvónők az iskolába készülő gyerekekkel, szülővel.
- Programok: - Európai Diáksportnapon együtt sportolás a szülővel. - Családlátogatás Családoknál, állat simogatás. Fenntarthatóság témahéten virágládák készítése, növények ültetése, közös barkácsolás újra hasznosítással. Madárkarácsonyra madáreleség felajánlása, madáretető készítése.
- Ünnepek:
 - Intézményi Tanévnyitó ünnepség szülőkkel közösen az iskola aulájában.
 - Karácsonyi barkácsdélután a szülőkkel: asztali díszek, fenyőfa díszek, kopogtatók készítése, fenyő díszítés, gyertya gyújtás, szülők karácsonyi kórusának előadása óvónői vezénnyel, Szeretetvendégység.
 - Intézményi karácsonyi ünnepség: A Pillangó csoport Betlehemes játéka bemutatása, Katica csoport karácsonyváró műsorának bemutatása.
 - Anyák napi ünnepség mindkét csoport fellépésével. Pintyőkék tehetséggondozó program bemutatkozása- Népi játékfűzés bemutatása.
 - Tanévzáró-Ballagás. Mindkét csoport fellépésével.
 - Nemzeti ünnepek megemlékezései az iskola aulájában az intézmény gyermekeivel, partnerekkel.

A Szülők különböző tárgyi (ruhanemű, édesség, gyümölcs, játék, tisztasági felszerelések, dekoráció készítéssel) adományokkal segítik az óvodát.

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek fogadásánál a család óvoda kapcsolata kibővül a következőkkel

- A szülőknek lehetőséget kell adni, hogy gyermekükkel a beszoktatás előtt látogassanak el az óvodának abba a csoportjába, ahova a gyermek felvételt nyert.
- Az óvodában kizárólag a szülővel közösen és fokozatosan valósítható meg a befogadás. Időtartamát az óvónő és a különböző szakemberek határozzák meg a szülővel egyetértésben.
- Fontos, hogy a mindennapi -a gyermeket érintő - eredményekről, problémákról állandó tájékoztatás történjék mind a szülők, mind a pedagógusok részéről.
- Ünnepek, megemlékezések, kirándulások, kulturális és sportesemények, hagyományok ápolása az integráció elfogadásának egyik eszköze lehet. Lehetőséget teremt pl. a családok problémáinak, értékrendszerének, nevelési elveinek kölcsönös megismerésére.
- Olyan meghatározó élményt kell nyújtania, amely felerősíti az emberi kapcsolatok ápolásának igényét, a másság természetes elfogadását.

HIT Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága

Fenntartás, szakmai segítségnyújtás, ellenőrzés, támogatás.

A kiegészítő program beindításához a fenntartó jóváhagyása szükséges. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása, fejlesztése, az óvoda és a fenntartó szoros együttműködésére épül.

HISZ

A Mikulás csomagok megvásárlása, mesés könyvek, édesség, ruha adomány. Az első osztályosoknak nyújtott iskolatáska és tanszercsomag adomány minden tanévelején.

Önkormányzat- Polgármester- Képviselő testület- Jegyző

Önkormányzati tulajdonban lévő épületek, közösségi terek igénybevétele óvodai programok lebonyolítására (rekortán pálya, piactér). Gyermekek megajándékozása ballagáskor. Településszintű Mikulásváró, karácsonyi barkácsolás szervezése az intézménybe járó gyermekek részére.

Magy Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pont

Kézműves vagy mozgásfejlesztő foglalkozások tartása az óvodában. Tisztasági felszerelések, tanszerek, ruhaneműk adományozása. Óvodás programok támogatása eszközzel, édességgel. Szemészeti szűrővizsgálat. Bábelőadás. Gyermekek, szülők utaztatása vizsgálatokra, ovis programokra. Közös családlátogatás. Karácsonyi Cipősdoboz program keretében ajándékosztás. Óvodai textilek javítása, varrása. Ovis nyári tábor (1 hét) szervezése. Kirándulás a nyíregyházi Állatparkba.

Iskola

Közös programok, versenyek, ünnepségek, továbbképzések, szaktanácsadói látogatások, közös nevelőtestületi értekezletek. Zöld munkacsoport működtetése közösen. Nyílt napon való részvétel. Tanító néni meghívása a szülői értekezletre. Csibeavatón való részvétel a tanköteles gyermekekkel.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság Nyíregyháza

Szakértői vizsgálatok, iskolaérettségi vizsgálat.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Baktalórántházi Tagintézménye Segítséget adnak a speciális nevelést igénylő feladatok megoldásában.

Az Utazótanári Szakszolgálat segítségét kell kérni abban az esetben, ha kevés számú sajátos nevelésű igényű gyermek integrált nevelésével foglalkozunk, illetve nincs állandó státuszra lehetőség az óvodában.

Iskola előkészítő foglalkozás heti 2 órában.

Logopédiai fejlesztés heti 2 órában.

Szűrővizsgálatok. Tanköteles korú gyermekek esetében év elején és év végén.

3 és 5 évesek logopédiai szűrővizsgálata.

Szakértői vizsgálatok. Továbbképzések.

Egyházak (Római, Görögkatolikus, Református, HIT gyülekezete)

Hittan foglalkozások heti 1 alkalommal. A hittan tanárokat meghívjuk az óvodai ünnepségekre.

Baktalórántházai Kistérségi Szociális Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat- Család és Gyermekjóléti Központ

Szociális segítő munkatárs 2 hetente szerdai napokon tartózkodik az óvodában és segíti a munkánkat.

Óvodai és iskolai szociális segítő: Az óvodai és iskolai szociális segítő olyan – óvodában, iskolában és kollégiumban tevékenykedő – segítő szakember, aki elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, szociális és kommunikációs készségei fejlesztésében, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, prevencióval foglalkozik. Aktív résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújt segítséget az óvoda gyermekeinek, az iskola diákjainak, igény szerint pedagógusoknak, a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek (pl. dajka, gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens) és más szakembereknek (pl. iskolaorvos, iskolai védőnő, iskolapszichológus, iskolarendőr stb.), valamint szülőknek egyaránt. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával az óvodás- és iskoláskorú gyermekek, tanulók sikeres előmenetelének támogatása, egészségfejlesztése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében való közreműködés. A szociális segítő a szociális munka módszereit és eszközeit használja

Formái:

- Szakmai beszélgetések pszichológussal, fejlesztő pedagógussal, logopédussal, szociális segítővel
- Konzultációs munka, segítő beszélgetés
- Szűrővizsgálatok elvégzése
- Szülők folyamatos tájékoztatása a lehetőségekről szóban vagy faliújságon, online felületen
- Szakmaközi megbeszélések.

Védőnő

Havonta tisztasági vizsgálatot végez (haj, köröm, ruházat). Családlátogatások. Menedékes gyermekek esetében védőoltások nyomon követése, pótlása. Az egészséges táplálkozás alapjaival való ismerkedés- tevékenység megtartása az óvodában.

Gyermekorvos, házi orvosok

Neurológus szakorvos ellenőrzi a korai agykárosodással rendelkező vagy más - neurológiai kórképben szenvedő - gyermekeket.

Nyírség Napfény Összevont Intézmény Család és Gyermekjóléti szolgálat

Éves tanácskozás, óvodai beszámoló elkészítése februárban.

Családlátogatás. Esetkonferenciák.

Könyvtár

Ingyenes kulturális programok szervezése az iskola aulájában az iskolásokkal közösen.
Könyvtárlátogatás, „zöld” könyvek kölcsönzése.

„Fogadj örökbe egy ovit!” Örökbe fogadok egy ovit- Mozgalom Közhasznú Egyesület
Tisztítószeres, tisztálkodási szeres, játékok, könyvek, ruhanemük adományozása.

Vándor mese Bábszínház

A Bábszínház évente 2 alkalommal tart előadást az óvodában, az előadás költségeit a szülők fizetik.

Nyírkonyha ZRT

Ételkészítés, szállítás.

Nyírerdő ZRT- Belicza Zoltán erdész

Tanulástámogató tevékenység szervezése külső helyszínen vagy az óvodában évente 2 alkalommal.

MONTIVÍZ ZRT

Ballonos ivóvíz biztosítása egész évben.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- A gyermekek szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg csonka családokét. Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek célja A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek érdekében tett intézkedésekkel, gyermekközpontúsággal, családorientált szemlélettel, az együttműködések elősegítésével az esélyteremtés növelése, valamint a gyermekek komplex személyiségfejlődésében bekövetkezett pozitív változások elősegítése.
- A hátrányos helyzet okai: - a család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje, - a család lakhelye és környezete, - a gyermek és/vagy szülő egészségi állapota, - a családtagok száma, Környezeti okok: Szűkös lakásviszonyok: - a család magas létszáma - több generáció együttélése- Szülők iskolázatlansága.
- A szociális hátrányok enyhítésére tett intézkedések: - differenciált egyéni fejlesztés, - egészségnevelés, - életvezetési tanácsok a családok részére, - a mozgás prioritása a nevelésben, - tehetséges gyermekek fejlesztése, - felzárkóztató foglalkozás az arrázszorulókrészére, - kirándulásokon a részvétel biztosítása, - kulturális rendezvények csoportos látogatása, - pályázatokon való részvétel.

- Az óvodapedagógus feladatai: • Jelzés a gyermekvédelmi megbízottnak. • A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése. • Családlátogatások alkalmával meggyőződés az indokolatlan hiányzások okáról, ezek megszüntetése. • Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában. • A HH és HHH gyermekek felzárkóztatása. • A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása. • A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása • Családi életre és egészséges életmódra nevelés. • A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás- és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét. • A szülőkkel – a gyermeküket is elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célja:

Évenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét érintik, illetve veszélyeztetik.

Tartalma:

- segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére,
- gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás,
- kapcsolattartás szakintézményekkel.

Az óvodapedagógus feladata:

Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása.

Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás.

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás jellemző. Feladatunk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése, kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal, a pszichológussal, nevelési tanácsadóval.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

- A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában

jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

- Az óvodai nevelés során kiemelt figyelmet kell fordítanunk a szabad játék érvényesülésére. A játéknak, mint elsődleges tevékenységformának, hangsúlyosan meg kell jelennie a napirend kialakításában, az időkeretek beosztásában, valamint a tevékenységek szervezésében is.

Célja:

A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismerése, a pszichikum, a szociális kreativitás fejlesztése, a tapasztalatok játékban való többszöri átélésével.

Tartalma:

- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék feltételeinek biztosítása
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- Az anyanyelvi nevelést szolgáló helyzetek teremtése és kihasználása a különböző játéktevékenységekben
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, az értelmi képességek gyarapítása a játéktevékenységek során.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek számára megteremtjük a nyugodt, biztonságos légkört, ahol játékigényüknek megfelelően szabadon választhatnak, dönthetnek arról, hogy mely társukkal, mivel, hol, meddig játsszanak.
- Az udvart és a csoportszobákat úgy alakítjuk ki, hogy legyen állandó és variálható helyük saját elképzeléseik megvalósításához. Ehhez minél több időt biztosítunk a napirendben, hiszen a játék alapvető, elsődleges és szabadon választott tevékenység.
- Az eszközök megválasztásában döntő, hogy variálható, biztonságos, könnyen kezelhető, esztétikus és praktikus legyen, mélyítse a játék tartalmát, segítse a különböző készségek, képességek, a gondolkodás fejlődését. Elképzeléseik megvalósításához készíthetnek eszközöket, barkácsolhatnak.
- A játék tartalmát közös élményekkel is bővíthetjük (állatkerti séta, színház, kirándulások stb.).
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az élmények „kijátszása” történhet:

- Gyakorló játék során, ahol az ismétlődő cselekvések közben ismerkedik különböző anyagokkal, eszközökkel.
- Szimbolikus és szerepjáték közben az őt körülvevő környezetből szerzett élményeit sajátos módon reprodukálja, újra éli.

- Szabályjátékban-mely lehet verbális, mozgásos, manipulatív-, ahol saját maguk vagy más által felállított szabályokat követnek.
- Építő-, konstruáló játék alkalmával céltudatosan hoznak létre építményeket.

Az óvodapedagógus játékirányításában a tapintat, az empátia és tolerancia mellett módszertani kultúrája is fontos szerepet játszik. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Gondosan mérlegeljük, hogy mikor hagyjuk a gyermeket szabadon cselekedni, mikor van szükség a beavatkozásra, illetve a játék tovább lendítésére.

Biztosítjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Verselés, mesélés

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének.

Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatokat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Célja:

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi élmények nyújtása, érdeklődésük felkeltése, a nyelv szépségének megismertetése.

Tartalma:

- A felhasznált irodalmi anyag összeállítása (a népi, a klasszikus, a kortárs és más népek, nemzetiségek meséi)
- Irodalmi fogékonyság megalapozása (előszavas mese, vers, dramatizálás, bábozás)
- Etikai, érzelmi-értelmi fejlődés elősegítése
- A könyv iránti vonzódás kibontakoztatása, a könyvvél való bánásmód elsajátítása
- A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Az óvónő feladata:

- A felhasznált irodalmi anyag kiválasztásában elsődleges forrásaink a magyar népmese és mondóka. Anyagkiválasztás szempontjából figyelembe vesszük, hogy óvodánkban vegyes életkorú csoportok működnek.

- Az irodalmi fogékonyság megalapozása érdekében fontosnak tartjuk, hogy az élőlészavas mese, vers, a mondóka életünk minden napján jelen legyen. A vers játékra való, elsődleges a ritmus és a hangzás. A mondókák jó szolgálatot tesznek a beszoktatás időszakában. A testközelséget igénylő játékok a felnőttek elfogadását segítik, biztonságérzetet adnak a gyermeknek. Az élőlészavas meséhez meghitt légkört teremtünk.
- A bábozás és dramatizálás során a gyermek tükrözheti a valóságot, de kiélheti, ki játszhatja belső szorongásait, oldhatja gátlásait.

Ének, zene, népi játék, tánc

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Célja:

Az éneklés, a dalos játékok megszerettetése, a zenei ízlés formálása, a zenei élmények biztosítása. A zenei anyanyelv megalapozása.

Tartalma:

- A felhasznált zenei anyag igényes összeállítása, elsősorban tiszta forrásból.
- Zenei képességek egyénre szabott, differenciált fejlesztése.
- Az énekes játékokhoz kapcsolódó szép mozgás és helyes testtartás alakítása.
- A zenei anyanyelv megalapozása a mondókákra és dalos játékokra, zenehallgatáson keresztül.
- az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában
- A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik
- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztása a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is figyelembe véve.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
- Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógus feladata:

A zenei nevelés-akár a vers, mese-szinte minden tevékenységhez kapcsolható, így aktív része mindennapjainknak.

- Ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a minket körülvevő világ hangjaira, ezek szépségére, érdekességére.

- Alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek ötleteiket, gondolataikat, érzelmeiket az énekzenén keresztül is kifejezhessék.
- Az óvodapedagógusok hangszeres játéka az élménynyújtás mellett elősegítheti a zene iránti nyitottság megalapozását.
- A zenei nevelés folyamatában arra törekszünk, hogy a dalanyag komplex módon kapcsolódjon más művészeti területekhez, néphagyományokhoz.
- A kisebbek érzelmi biztonságon alapuló ölbéli játékaitól kezdve a nagyobbak bonyolultabb, párcserélő, kapuzó, sorgyarapító játékaival is megismertetjük őket.
- Megteremtjük annak feltételeit, hogy a gyermekek maguk kezdeményezhessenek énekes játékot.
- A különböző zenei készségeket, képességeket a gyermekek egyéni ütemét figyelembe véve fejlesztjük. Korosztálynak és fejlettségnek megfelelően különböző hangszerekkel ismertetjük meg őket. Az óvodai zenei nevelés felkelti a gyermekek érdeklődését, formálja ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Hallásfejlesztés:

- Dalanyag,
- Zenehallgatás,
- Magas és mély hangok megkülönböztetése,
- Dallam-visszaéneklés,
- Halk-hangos fogalompár megértése,
- Dallamotívumok.

Ritmusfejlesztés:

- Ritmusvisszhang,
- Egyenletes lüktetés különböző formái,
- Ritmusmotívumok,
- Gyors-lassú fogalompár megértése.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Célja:

- A szemléletes gondolkodás képi kifejezésének elsajátítása, a vizuális anyanyelv megismertetése, használata az életkornak megfelelően.
- Esztétikai érzék, igényesség alakítása.

Tartalma:

- A gyermek esztétikai érzékének fejlesztése, élmények befogadásával, fantáziájának, kreativitásának, önkifejezésének, alkotó-befogadó képességének kibontakoztatásával.
- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtáinak megismertetése.
- A különböző ábrázoló és kézimunka tevékenységekhez szükséges képességek, készségek fejlesztése.
- A külvilágból érkező tárgyi és érzelmi ingerek belső képi megjelenítése.

- Műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.
- Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus feladata:

- Napi életünk folyamatában a művészeti nevelés területeit nem elszigetelten kezeljük. Egy-egy irodalmi, zenei élmény, valamint a gyermekek környezetében előforduló jelenségek komplex módon épülnek be a szabadidős és tervezett ábrázoló tevékenységekbe.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermeket körülvevő óvodai környezet nyugalmat árasztó, esztétikus, egyszerű és átlátható legyen.
- Törekszünk olyan eszközök, természetes anyagok beszerzésére, melyek lehetőséget adnak a különféle technikák megismerésére, gyakorlására.
- Megismertetjük a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az eszközök az egész nap folyamán rendelkezésre állnak, szabadon eldönthetik, hogy melyiket kívánják használni. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- A különböző tevékenységek-rajzolás, festés, mintázás, kézimunka-tág teret biztosítanak az önmegvalósításra, önkifejezésre.
- A személyiségfejlesztés fontos eszköze a művészetekkel való ismerkedés. Séta közben felfedeztetjük velük környezetük szép épületeit, ellátogatunk múzeumokba.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Mindennapos mozgás

Célja

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi-lelki képességeinek fejlesztése a -spontán aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, -az irányított mindennapos mozgásfejlesztés, és a -szervezett mozgásos tevékenység végzése által. A személyiség akarati tényezőinek erősítése, a fejlődés biztosítása, a gyermekek mozgásigényének kielégítése.

Tartalma:

Általános feladatok:

- A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.

- A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az egészséges fejlődés érdekében a mindennapos mozgás feltételeinek megteremtése.

- Tiszta, jó levegőjű környezet, elegendő hely, megfelelő öltözet, balesetmentes eszközök biztosítása.
- A gyermekek folyamatos mozgásának a lehető legkevesebb holtidővel való biztosítása.

A differenciálás biztosítása.

Változatos gyakorlási lehetőségekkel:

- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.
- Természetes mozgások alakítása. Harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.
- Helyes testtartás kialakítása.
- Alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- A gyermek értelmi képességeinek fejlesztése.
- Térben, időben való tájékozottság fejlesztése.
- Személyiségjegyek alakítása.

Az óvodapedagógus feladata:

- A mindennapos mozgásnak, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezettformában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.
- Az irányított mozgástevékenységek arra adnak lehetőséget, hogy különböző
- Mozgásformákat ismerjenek meg a gyerekek, ezzel felkeltsük érdeklődésüket a kipróbálásukra. A mozgástanulás folyamatát a gyerekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére építjük.
- Zavartalan gyakorlási lehetőségre a szabad játék ideje alatt lehetőség nyílik. A gyermekeknek sok lehetőséget biztosítunk függésre, lengésre, átfordulásra, ritmikus mozdulatok végzésére, egyensúlyozásra.

- A játékeladatokban elsősorban a mozgáskoordináció javítására törekszünk, ezért ügyességet fejlesztő játékokat alkalmazunk nagyobb számban.
- Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A szervezett mozgás tartalma:

- Játék (szerep, futó, szabály, küzdő), mely során lehetőség nyílik az akarat tulajdonságok alakítására.
- Rendgyakorlatok (testtartás, vonal, köralakítás, fordulatok).
- Gimnasztika, szabadgyakorlatok (kar-, láb-, törzsmozgások, testhelyzetek, kézi szer- gyakorlatok)
- Járás, futás (természetes, speciális, irányváloztatás, tempóváltás, akadályverseny).
- Lehetőség szerint minél több időt töltünk a szabadban. Jó idő esetén a foglalkozásokat az udvaron tartjuk.
- A rendszeres, örömmel végzett testmozgással a gyerekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk. Elősegítjük a szervezet fejlődését, az egyes szervek teljesítőképességét, az egészség megóvását.

Külső világ tevékeny megismerése

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják meghatározni, s ha most nem kapnak megfelelő indíttatást, akkor tönkre teszik.

A környezetvédelem, a természet szeretete, a munkatevékenységgel szorosan összefügg. A bennünket körülvevő környezet ismeretén, megbecsülésén és rendben tartásán alapul. A gyermekekben pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki, melynek eredménye a nagyfokú tisztelet.

A környezet megismerése, védelme

Célja:

A mikro-, és makro környezet felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, az emberi és a tárgyi világ iránt.

Tartalma:

- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a tapasztalatszerzésre.
- A környezeti értékek megbecsülése, megóvása
- A felfedezés örömeinek érzékeltetése.
- Szűkebb lakóhelyünk környezeti értékeinek megismertetése, környezetvédelem.

- Fenntarthatóság, újrahasznosítás
- Zöld ünnepek megtartása

A Zöld Óvoda cím megtartása arra kötelez, ösztönöz bennünket, hogy kiemelten kezeljük a környezeti tevékenységeket a gyermekek tudatos környezet szemléletének formálását. Ezen belül a környezetvédelem és környezetalakítás- fenntarthatóság-újra hasznosítás kérdéseit. A csoportszobákban szelektíven gyűjtjük a hulladékot, az udvaron komposztálunk. Évente meglátogatjuk a közelben lévő gyurgyalag és parti fecskék fészkelő helyeit. A Pillangó csoportban kialakítottunk egy ZÖLD FALAT, amely tükrözi óvodánk zöld szemléletmódját. Partnerek bevonásával igyekszünk minél több óvodán kívüli tevékenységet szervezni, Leveleki Tó-Centrum, Hídvégi Béla Halászati Múzeum, Erdőkerülés Belicza Zoltán erdész úr kalauzolásával. Állatparki kirándulás Nyíregyházára a Baptista Szeretetszolgálat szervezésében. Családoknál állatsimogatás.

IKT eszközök használata- projektor, laptop, CD lejátszó alkalmazása a különböző tevékenységi területeken, programokon, ünnepeken.

Az óvodapedagógus feladata:

- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek természeti és társadalmi környezetükből. A tapasztalatszerzés legtöbbször valódi környezetben történik: a szabad természetben, séta, kirándulás során vagy az óvoda udvarán.
- Mozgásos játékokra, cselekvésre és érzékszervi tapasztalásra építünk. A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket nyújtunk, illetve a meglévőket mélyítjük, rendezzük. Kihhasználjuk spontán érdeklődésüket, kíváncsiságukat, megismerési vágyukat.
- Felkészítjük a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, amely közvetlenül környezetünkön keresztül hat ránk. Folyamatosan alakítjuk a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedési normákat, érzelmi és erkölcsi viszonyokat.
- A témák válogatása közben a lakóhely, a környezet sajátosságaihoz igazodunk, de feladatunk közvetíteni az egyetemes, nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra jellemző néphagyományokat is.
- Fontosnak tartjuk, hogy elegendő alkalmat, időt, helyet és eszközöket biztosítsunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeik fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában való aktív részvételt. A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a fenntarthatósági szemléletformálásra és a környezettudatos magatartás kialakítására.

A környezet megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenységeket. A célirányos megfigyelés, az elmélyülés, az egymásra építő tapasztalatgyűjtés biztosítja a szükséges ismeretszerzést. A megismerés folyamatát a gyermek képességeihez, érdeklődéséhez igazítjuk.

A környezet téri, formai, mennyiségi megismerése

Célja:

A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása, a gyermekek igényeihez, ötleteihez, fejlettségi szintjéhez igazodva játékos, komplex formában.

Tartalma:

- A logikus gondolkodás megalapozása.
- A problémafelismerő, és - megoldó képesség fejlesztése.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése.
- Az elemi ok - okozati összefüggések megismerése, felismertetése
- A felfedezés, a rátalálás, a felismerésörömeinek megéreztetése.
- Hatékony és tudatos egyéni képességfejlesztés.

Az óvodapedagógus feladata:

- A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek.
- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy cselekvések során fejlődjenek képességeik.
- Minél több problémahelyzetet hozunk létre, annál inkább aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra. A fejlesztés komplex formában, a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára alapozva történik.
- Segítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A matematikai fejlesztés terén két életkori szintet jelölünk meg:

1. szint

Bevezetés a matematikába (5 éves korig tart).

Feladata:

- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása,
- matematikai szemlélet megalapozása.

II. szint

Intenzív fejlesztés szakasza.

Feladata:

- iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése,
- részképességek fejlesztése,
- gondolkodási műveletek alkalmazása,
- eligazodás a gyakorlati életben.

Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalások vonatkozásában azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység

Célja:

A munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az együtt munkálkodás örömének erősítése az egyéni képességek és készségek figyelembe vételével.

Tartalma:

- Önkiszolgálás - saját magukkal kapcsolatos tevékenységek: étkezés, öltözködés, testápolás.
- Alkalmi megbízatások: környezet rendjének biztosítása, segítség az óvónőnek, egymásnak, ajándékkészítés, egyéb megbízatások.
- Növény és állatgondozás

Az óvodapedagógus feladata:

- Változatos munkatevékenységek biztosítása.
- A munkához szükséges feltételek biztosítása.
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömének érzékeltetése
- Baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása.
- Munkamegosztásra nevelés.
- Munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése.
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés, pozitív, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése, egymás munkájának tisztelete.
- A gyermek fegyelmének, kötelezettség-vállalásának alakítása.
- Attitűdök, jártasságok, készségek alakítása eszközök, szerszámok használatában.
- A gyermekek életkoruknak megfelelő módon és mértékben vegyenek részt környezetvédelmi, fenntarthatósági egyszerű munkafolyamatokban:
 - papírgyűjtés
 - állatvédelem /gondozás
 - növényvédelem /gondozás
 - komposztálás /falevél, zöldség-gyümölcs
 - szelektív hulladékgyűjtés
 - udvari munkák: sepregetés, levelek gereblyézése
 - udvaron nyíló virágok gondozása
 - madáretetők kirakása – madarak odacsalogatása
 - madár- és méhecskeitatók készítése
 - kerti munka a kiskertben, magaságyásban pl: ásás, ültetés, tavaszi virágok, rügyszűző fák, cserjék gondozása, locsolás, betakarítás. Ismerkedjenek a szelektív hulladékgyűjtés formáival /pl: elemek, papír, műanyag, üveg válogatása/ és életkoruknak megfelelően alkalmazzák azt.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja:

Ismeretek elsajátítása, készségek, jártasságok kialakítása a tevékenységeken keresztül, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, tudásgyarapítás, ismeretbővítés játékba integrálva.

Tartalma:

A tanulás a játék motivációs bázisára támaszkodik. A tanulás - mint folyamat - a gyermek egész napi óvodai életében nyomon követhető, és a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését áthatja. Az óvodai nevelés feladata, hogy kifejllessze a gyermekekben a tanulás motívumait, kialakítsa a tanulást, mint tevékenységet.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek tevékenységi vágyának kielégítése a játékoság, az élményt adó légkör, és a minél több érzékszervre ható cselekvések során a tapasztalatok, ismeretek bővítése.
- Az érzelmen alapuló ismeretszerzés közben fejlesztjük készségeit, értelmét, kreativitását, intelligenciáját.
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés.
- Az iskolás kort elérő gyermekek esetében a játékosan szerzett tudást rendszerezzük.
- A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tevékenységben megvalósuló tanulás lényege, hogy a gyermekek az óvónő kezdeményezésére a játékidőn belül - mintegy a játék részeként szereznek új ismereteket. A spontán foglalkozás után újra visszatérnek eredeti játékaikhoz, vagy újabb játékba kezdenek.
- Kivétel a mindennapos mozgásos tevékenységek, amelyet együttesen, egy időben végzünk.
- A tevékenységben megvalósuló tanulás közben nagymértékben fejlődnek intellektuális és szociális képességei.
- Az ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása az óvodás gyermek tanulásában egyéni fejlődési ütemének megfelelően - egyre inkább előtérbe lép.

Életkori sajátosságokat figyelembe véve lehet:

- Utánzásos, mintakövető,
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés az óvónő által irányított megfigyelésekkel,
- Cselekvéses tanulás,
- Gyakorlati problémafelvetés, feladatmegoldás,
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- Az óvónő által kezdeményezett tapasztalatszerzés, felfedezést nyújtó foglalkozások.
- A munkaforma lehet:
- Egyéni,
- Páros,
- Mikro csoportos,
- Frontális.

A pedagógus értékelése:

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez szükséges: testi, lelki és szociális érettség.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítását tekintve:

- Önállóan végezzék a tisztálkodási, öltözködési teendőket, szükség szerinti segítségadással.
- Egészségük, mozgáskészségük, testi képességeik fejlődését eredményezze.
- Alakuljon ki igényük az egészséges életmódra, a testápolásra és az egészségmegőrzés szokásai iránt.

Testi fejlődés tekintetében:

- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá váljon.
- Jussanak el az alakváltozáshoz.
- Legyenek képesek testi szükségleteiket szándékosan irányítani.
- Érzékelésük, észlelésük, figyelmük, emlékezetük, gondolkodásuk legyen megfelelően fejlett.

Szocializáltság terén:

- A gyermekek tudjanak alkalmazkodni.
- Legyenek képesek a kezdeményezésre, irányításra, illetve együttműködésre.
- Önállóságuk bontakozzon ki.
- Erkölcsi érzelmeik fejlődjenek.
- Akaratuk, kitartásuk erősödjön.
- Alakuljon ki kapcsolatteremtési képességük gyermek és felnőtt viszonylatában is.
- Álljanak készen az iskolai élet elfogadására.

Értelmi fejlesztés tekintetében:

- Anyanyelvi készségük lévén képesek legyenek gondolataik, érzelmeik kifejezésére, folyamatos beszédre.
- Értsék és használják a metakommunikatív jeleket.
- Figyeljenek egymásra, értsék meg társaikat.
- Tapasztalataik alapozzák meg a fogalmi struktúrák kialakulását.
- Észlelésük, érzékelésük differenciálódjon.
- Legyenek képesek általánosításra és elvonatkoztatásra konkrét, de fogalmi szinten is.
- Jelenjen meg a szándékos figyelem és emlékezet.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- Az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondaszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyerektársaival amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fogadásánál - A gyermekek értékelése, a fejlődés mutatói

- A sajátos nevelési igényű gyermekek megfigyelési lapja kiegészül.

- Fejlődésük mutatóit két szinten kell vizsgálni, illetve vizsgáltatni óvodán belül – folyamatosan-meghatározott időszakonként óvodán kívül a szakértői hálózat segítségével.

B. Az iskola helyi pedagógiai programja

1. Az iskola nevelési programja

Bevezető

„...minden egyes ember meg nem ismételhető, pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető személyiség...”

Iskolánk gyermekközpontú, cselekedtető iskolák közé sorolható. Feladatunk az általános emberi értékek továbbadása, az ember és felebarát tisztelete. A tanulók felemelése, méltóságának megőrzése, az életmód, a hit szabad megválasztása. A Hit Gyülekezete nyitott, befogadó egyház, ezért az általa létrehozott iskola is ilyen. A hit és világnézet tiszteletben tartása az iskolában elsődleges szempont. Törekszünk, hogy a hitélet szabad megválasztása mellett ne érjen hátrányos megkülönböztetés egyetlen iskolahasználót sem. Az általános emberi értékek hangsúlyozása, erkölcsi tartás megteremtése, a társadalmi és természeti környezettel harmonikus kapcsolatban élő ember fejlesztése, alakítása az iskolánk fő profilja. Fontosnak tartjuk az országos vérkeringésbe való bekapcsolódást (tanulói és szakmai szinten is), amelynek a település számára is előnyöse lehetnek.

Út mindehhez a helyi nevelési rendszer, amely az iskolánkba bekerülő tanulókat olyan folyamatos háttérrendszerrel szembesíti, amely korszerű tudást, fejlett erkölcsi magatartást, kultúrát alakít ki.

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A pedagógiai munkánk alapelvei

1. Nyitottság
2. Gyermekközpontúság
3. Esélyegyenlőség megteremtése

Nyitottság

Iskolánk olyan általános funkciót tölt be, mint az érték, az ember és felebarát tisztelete, személyiségfejlesztés, képességfejlesztés. Logikus, rugalmas gondolkodásra nevelünk.

A nevelő munka középpontjában az általános emberi értékek hangsúlyozása, erkölcsi tartás megteremtése, a társadalmi és természeti környezettel harmonikus kapcsolatban élő ember fejlesztése, alakítása áll.

Nagy gondot fordítunk a szocializációra, a tanyasi gyerekek hátrányainak leküzdésére. Képessé tesszük gyerekeinket az új értékek, ismeretek befogadására, új értékek létrehozására, konstruktív életvitelre. Elkötelezzük magunkat a feladatellátására, a vonzó iskolai színvonal megtartása és továbbfejlesztése mellett, a komfortélményt nyújtó iskolai környezet és légkör kialakítására.

Gyermekközpontúság

Az iskolai nevelésünk középpontjában a gyerek áll. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal, egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. A "Játékos oktatás" (felkészültség oldó, megnyugtató hatású) a testi-lelki, szociális egészségkultúra egyensúlyának biztosítása. A gyermek számára az érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk. Arra, hogy minden tanuló érezze jól magát az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt

magáénak. Legyen igénye környezetkultúrájának állandó fejlesztésére. A Biblia erkölcsi előírásai - amelyek általános polgári, erkölcsi szabályok is egyben – épüljenek be a gyermekek mindennapi életébe, az egymáshoz fűződő viszonyába.

Mindez segít a gyermeknevelésben, felvételiben, a családi élet fellendülésében. Kívánjuk, hogy ne csak az iskola pusztá léte legyen érték az emberek szemében, hanem az itt folyó munka is példaértékű legyen.

Cél az, hogy minden gyerek a maga képességéhez képest előre tudjon lépni. Ebben a folyamatban a pedagógus legyen olyan alkotó, problémamegoldó ember, aki az egyénre szabott fejlesztés megoldása során a módszerek és a különböző tudományterületekről összegyűjtött és adaptált eljárások és eszközök sokaságát képes mozgósítani.

Esélyegyenlőség megteremtése

Alapgondolatunk, hogy minden gyerek fejleszthető. Az iskola sokszínű tevékenységet kínál a tudomány mai állásának, eredményeinek megismertetésére. Legyen alkalmas arra, hogy a művelődési hátrányokat kompenzálja. A korszerű számítástechnika oktatásának feltételei adottak. Helyi programjaink, a differenciált tanulásszervezési módok, a tehetséggondozás szolgálják, segítik a tanulók pályaválasztását, pályaaorientációját. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal a hozzájuk leginkább közel álló módszerekkel foglalkozunk. A sajátos nevelési igényűek számára integrált oktatást szervezünk. Tanulási, magatartási, beszédzavarokkal küzdő gyerekeket szakemberekhez irányítjuk.

A képességfejlesztés az a terület, ahol az iskola eredményeket érhet el, ha össze tudja kapcsolni a gyerekek nagyfokú motiváltságával, a gyermeket tiszteletben tartó magatartási kultúrát tapintatosan alakító nevelési kultúrával. Így tudjuk a kettős feladatot megoldani a hátránykompenzálást és a tehetséggondozást. Minőségi oktatás keretében törekszünk arra, hogy az etnikai kisebbséggel, bajbajutottakkal szolidárisak legyünk.

Pedagógiai tevékenységünk értékei

Pedagógiai tevékenységünk során céljaink

Törekszünk arra, hogy minden iskolánkban tanító pedagógus azonos nevelői szemlélet valósítson meg a nevelő-oktató munka során. Jellemezze munkánkat a következetes követelés és igényesség, a tanulók emberi méltóságának, jogainak tiszteletben tartása. Megalapozzuk a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására, kialakítjuk a képességeket a közös ügyek felelős intézésére.

Cél az ismeretterjesztés, a szakirányú és gyakorlati megmérettetés akár egyénileg, akár csapatban különböző szintű szaktárgyi versenyeken.

Tudatosítjuk minden tanulóban az erkölcsi értékeket, erősítjük, hogy ugyanannak az országnak, nemzetnek vagyunk a polgárai, ugyanaz a történelmünk, a jövőnk. Több szál köt össze minket, mint szétválaszt.

A Biblia erkölcsi előírásainak - amelyek általános polgári, erkölcsi szabályok is egyben - meghonosítása. A Biblia nélkül nem lehet sem irodalmat, sem történelmet tanítani.

Feladataink

- Minden gyerek kapjon megfelelő motivációt a tanuláshoz, alapozzuk meg az önálló ismeretszerző képességét, a felelősségtudatot, a kitartás képességét.
- A pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés áll.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.

- A tevékenységek tervezése során figyelembe vesszük a tanulók kíváncsiságát, érdeklődését, javaslatukat, kezdeményezéseiket.
- Hatékony, oldott légkörű tanítási órákat szervezzünk a demokratikus tanár-diák viszony szellemében.
- Biztosítjuk az aktív tanulást, a tanulói kompetenciafejlesztést, az egyénre szabott tanulási lehetőségeket.
- Előtérbe helyezzük a tanulói együttműködésen alapuló tanulást, nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulásszervezési eljárások.
- Multidiszciplináris órák szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.
- A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.
- A gyerekek számára a kultúra teljes rendszerére építve számos olyan szükséglet kielégítő tevékenységet szervezünk, amely leköti őket, fokozza teljesítményüket, kitágítja érdeklődésüket.
- A tanulási tevékenység közben fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Gazdag, aktív iskolai élettel törekszünk, hogy ne csak az iskola pusztája léte legyen érték a partnereink szemében, hanem más népek történelme, hagyományai, kultúrája, szokásai és életmódja.

Eljárásaink

- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát a tanítási óráinkon.
- Kialakítjuk és bővítjük a tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Tanulási helyzeteket teremtünk tanulóinknak.
- Meghatározott rend szerint végezzük méréseinket.
- Törekszünk a tanulók egészséges terhelésére, érési folyamatuk követésére, fejlesztő értékelésükre.
- Tanítási óráinkon mintákat adunk az ismeretszerzéshez, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Biztosítjuk az Internet használatát az iskolában minden dolgozó és tanuló számára.
- Arra törekszünk, hogy minden gyermek megtalálja az érdeklődésének megfelelő tevékenységet, élve a választási lehetőséggel, hogy önállóan döntsön önművelése irányairól, a felkínált tevékenységek igénybevételéről.
- A középiskolai felvételi előtt szervezett előkészítő foglalkozásokon fejlesztjük a matematikai gondolkodást, az anyanyelvi készségeket.
- A sport, az egészséges életmód terén a feltételek folyamatos javítása, a sportolási igény növelése a mindennapos testedzés lehetőségének biztosításával kívánunk pozitív eredményeket elérni. A könnyített és gyógytestnevelésre utaltak foglalkozásainak lehetőségét biztosítunk.

Eszközök

- Audiovizuális eszközök mellett a modern szemléltető eszközök (számítógép, interaktív oktatóprogramok, tábla) használata az ismeretek jobb, mélyebb elsajátítását segítik.
- Cselekvés és aktivizáló tanulási módszerek alkalmazása.
- A szemléltetés, a cselekvés és az aktivizáló módszerek alkalmazása minden pedagógus számára kötelező.
- Egyéni korrepetálás, felzárkóztató foglalkozás.

- A pozitív motiváció eszközeivel élünk, a jutalmazás és büntetés módszereinek alkalmazásában egészséges arányokat tartunk.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk egyik fő törekvése, hogy tanulóinkat az értelmiségi létre és számukra sikeres szakmai életútra készítsük fel, ennél fogva fő feladatunknak tekintjük eredményes szocializációjuk elősegítését és a társadalmi kérdések iránti érzékenység kifejlesztését. Az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a hamis előítéletek és sztereotípiák elleni küzdelemnek. A tanítási-tanulási folyamatban igyekszünk minél több önálló problémamegoldásra ösztönző feladattal szabad teret biztosítani a kreativitás fejlődésének. Tanulóinkat maguk és környezetük iránti igényességre neveljük, hangsúlyozva a testi és lelki egészség megőrzésének jelentőségét. Az intézményi környezet arra ösztönzi a tanulókat, hogy kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Életmódjukban a természet védelme, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Célunk, hogy megfontoltak, előrelátóak legyenek tanulóink a veszélyhelyzetek elhárítása során, képesek legyenek segíteni önmagunkon, egymáson és tudjanak segítséget kérni a bajban.

A szaktanárok és osztályfőnökök törekednek arra, hogy minél jobban megismerjék a tanulók érzelmi és akarati tulajdonságait, ami a személyiségfejlesztő munka alapja. Ez történhet a tanítási munka folyamatában és az egyéni beszélgetések alkalmával is.

Alapvető szempontnak tekintjük, hogy minden intézményi tevékenységet a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás és differenciáltság, kitartó munka hasson át.

Felkeltjük a tanulóknak a megismerés igényét, rávezetjük őket, hogyan tudnak bánni adottságaikkal, képességeikkel, igényeikkel és lehetőségeikkel.

A képességek fejlesztése, az egyéni különbségek figyelembevételével, kezdetben (1.-2. osztályban) játékos formában, majd a kondicionáló motorikus képességeket, az önismeretet, az elvont gondolkodást, az érzelmi motivációs tényezőket és a vitát állítjuk a személyiségfejlesztés középpontjába iskolai életünk során.

A problémamegoldó, a logikus gondolkodás és a mindennapi élet kiemelkedő területe a kreativitás, amelyet minden tantárgy oktatásánál fejlesztendő területnek tartunk.

A hatékony tanulás módszereinek, megismertetése valamennyi műveltségi terület esetében alapkövetelmény.

Minden szaktanár feladata, hogy hozzásegítse a gyerekeket az általa tanított tantárgy tanulásának leghatékonyabb módszereinek elsajátításához.

Összegezve: olyan tevékenységi formák, módszerek, eljárások, eszközök, alkalmazása a feladatunk, amelyek a tanulókat pozitív tevékenységre készítetik és segítik a kitűzött nevelési-oktatási céljaink elérésében. Széleskörű, változatos, közvetlen és közvetett nevelési és oktatási módszerek differenciált alkalmazására törekszünk, figyelembe véve tanulóink előképzettségét, életkorát, fejlődését, az egyes nevelési-oktatási- és képzési szakaszok cél- és feladatrendszerét (követelés, meggyőzés, elismerés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés, magyarázat, beszélgetés, szemléltetés, megszilárdítás, értékelés, stb.).

1.3 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása.

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

területére terjednek ki.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók „jól-létét” és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást.
- törekszik arra, hogy segítse tanulóinak egészségük megőrzését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozhassanak meg. Az egészséges életmód,

életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- egészségi állapotunk ismerete
- a mozgás fontossága
- a környezettudatos életre nevelés

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja;
- iskolaorvos, védőnő;
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős;
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia- és testnevelésóra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg az óra részeként. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el, aki ifjúsági védőnői szakdiplomával és egészségfejlesztő, mentálhigiénikus szakdiplomával is rendelkezik.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- *Szervezetten, a biológia–egészségtan tanterv részeként, 8. évfolyamon „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként.* A szaktanár a védőnő által összeállított óravázlat segítségével kéri számon a tanultakat.
- *Önkéntes jelentkezés formájában,* tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a *Magyar Vöröskereszt* helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegélynyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegélynyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legeggyetemesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

Célja: A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: diák-önkormányzati munka),
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

- beszoktatás az 1. osztályba,
- az osztályközösség kialakítása,
- erkölcsi szokásaik kialakítása,
- jogaik megismertetése,
- a szociális hátrányok és a tanulási nehézségek leküzdése
- az átmenet biztosítása (felső tagozatba),
- nyílt tanítási napok szervezése, más intézményekben való részvétel,
- az iskolai könyvtár szolgáltatásainak használata,
- csoportmunka során a toleranciának, az egymás elfogadásának fejlesztése,
- az embertársak iránti elfogadó és segítő magatartás kialakítása.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Napközis foglalkozás keretén belül fejlesztjük a tanulók együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, empátiáját. Logikai készséget fejlesztő játékok használatával fejlesztjük a győzelem érzésének megtapasztalását, ugyanakkor a kudarcélmény feldolgozását. Tanulás után udvari játékokkal (labdajátékok, futógyakorlatok, körjátékok,...) segítjük az egészséges életmód és az egymáshoz való alkalmazkodás lehetőségét.

A tanulók érdeklődésének megfelelően szervezünk színjátszó kört, amelynek nagy közösségformáló ereje van, hisz gyerekeinknek nemcsak együtt és egymásra támaszkodva kell

együttműködni, hanem más – tőlük néha messze álló – személyiség helyzetébe is bele kell helyezkedni.

A délutáni sportkörökön való részvétel (futball, körjáték, atlétika) is formálja a közösséget.

1.4.3 A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Diákönkormányzat iskolánkban nem működik, de igény esetén lehetőséget biztosítunk a megalakulására.

1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

Kirándulások, természetjárás

A tanulmányi kirándulások alkalmával minden korosztály az életkori sajátosságainak, fizikai állóképességének figyelembe vételével különböző tájegységet ismerhet meg hazánk határain belül és kívül. A tanulmányi kirándulások szervezésénél figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait. Alsó tagozaton a szűkebb környezetünk (járás, régió) megismerése, felső tagozaton a tágabb környezetünk megismerése a cél. Szándékunk szerint minden iskolánkból ballagó tanuló hazánk fővárosát is meg fogja ismerni felső tagozaton.

Az osztályfőnökök osztályaikkal kerékpáron, gyalog is felfedezik környezetünk értékeit, érdekességeit, természeti kincseit.

Ünnepek

Jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény életében az ünnepeknek. Az állami ünnepeket az őket megillető módon ünnepeljük meg. Hagyomány iskolánkban az ünnepek alatti különböző sporttevékenységek megrendezése a szülők bevonásával. Közös főzések, kóstolások, beszélgetések szervezésével erősítjük az iskola partnereinek kapcsolatát.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása (szükség esetén),
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,

- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt a főigazgató bízza meg, elsősorban a pedagógiai alkalmasságát és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas oktatásnak. Iskolánkban ennek hagyománya van. Kollégáink és diákjaink akkor is végzik e tevékenységet, amikor nincs mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény anyagilag is honorálja.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a pedagógusok szervezetter, illetve egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak.

A tehetséggondozás céljai intézményünkben:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása.

A tehetséggondozás feladatai intézményünkben:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Intézményünk maximálisan elősegíti és értékeli a kiváló teljesítményt, ugyanakkor az átlagosan vagy átlag alatt teljesítő tanulók számára is minden feltételt biztosít teljesítményük növelése érdekében, és motiválja őket jobb eredmények elérésére. Figyelmet fordítunk arra, hogy az egyéni teljesítőképességet a tanulók képesek legyenek közös eredmények elérése érdekében is befektetni.

A tanulási nehézségekkel küzdő diákok felzárkóztatásának színtere elsősorban a tanítási óra.

A különböző tanulásszervezési, óravezetési technikák, módszerek alkalmazása (kooperatív tanulásszervezési technika, differenciált óravezetés, páros munka) minden tanulót sikerélményhez juttathat, így könnyebben fenntartható a folyamatos érdeklődés.

Az intézmény céljai közt szerepel a „mindenkit sikerhez juttatásának” elve. Itt jönnek számításba a készségtárgyak (technika, rajz, ének, testnevelés).

Minden évben az 1. osztályosok diagnosztikus fejlődésvizsgálatát - az úgynevezett Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer vizsgálatot - elvégezzük, amely az elemi alapkészségek mérését irányozza elő 4-8 évesek számára.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását szolgálja a speciális felzárkóztató és tanulási képességeket fejlesztő gyógypedagógus tevékenysége is.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében;
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a Nevelési Tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal;
- ingergazdag környezet kialakítása;
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése;
- ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- családlátogatások;
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Intézményünkben különösen fontos, hogy a gyerekek jól érezzék magukat, kiegyensúlyozottak legyenek, hiszen ez szükséges mind a pozitív irányú személyiségfejlődéshez, mind az eredményes tanulási folyamatokhoz.

Igyekszünk olyan légkört teremteni, s olyan programokat szervezni, melyek vonzóak a tanulók számára, a magatartás terén pedig kötelező a pedagógusoknak a példaadás. Fontos feladat a kisebb közösségek, az osztályok alakíttatása, ugyanis itt dől el elsősorban, hogy egy-egy gyerek hogy érzi magát az iskolában. Mindezek ellenére nálunk is van néhány beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló, ilyesmi problémáknak megkeresni az okát. Előfordul, hogy az ilyen gyerekeknek más jelenti az értéket, más a fontossági sorrend a magatartási normáknál. Gyakori, hogy nem tudják elfogadni a másságot. Egy-két gyereknél megfigyelhető az elmagányosodás, amit fokoz a számítógép társként való kezelése. E problémák megoldásának segítéséhez szükséges, hogy legyen az osztályfőnöknek állandó jó, őszinte kapcsolata a segítségre szoruló gyerekekkel. Fontos a szeretet, hisz ebben a kontaktusban célravezetőbb lehet a beszélgetések közben történő meggyőzés.

1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Napjainkban, amikor a szülők egy része nehezebb helyzetbe kerül, a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbak, az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén megnő. A veszélyeztetettség kialakulásának sok oka van. Legnagyobb gond községünkben a munkanélküliség, mely több szociális gond keletkezésének forrása. Megnőtt a családok anyagi veszélyeztetettsége, létbizonytalanságban élnek, káros szenvedélyek alakulnak ki, gyermekeiket elhanyagolják. Több szülő csökkent munkaképességű. A kiterjedt problémaháttér miatt iskolánk tanulóinak kb. 8 %-a él veszélyeztetett helyzetben. Ezek a problémák az iskolában is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat.

Az osztályfőnökök és pedagógusok legfontosabb feladata a prevenció. Megfelelő jelzőrendszer kell kialakítanunk, hogy megakadályozzuk a veszélyeztetettség kialakulását. El kell kezdenünk a családi életre való felkészítést, a helyes életmód kialakítását. Családlátogatások alkalmával ismerjük meg az életkörülményeket.

Az együttműködés a családsegítő, gyermekjóléti szolgálat helyi vezetője és az osztályfőnökök között kiváló.

Az önkormányzat a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családokban élő gyerekeket pénzügyi és természetbeni ellátásban részesíti. Pénzügyi ellátások formái a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Természetbeni ellátási forma a napközi otthoni ellátás, illetve a menza, mely főétkezésben részesíti a tanulókat.

Az iskolában a veszélyeztetettség okai

Környezeti okok:

- Anyagi nehézségek, családi konfliktusok
- Munkanélküliség, alkoholizmus,
- Csonka család

A gyermekek személyiségéből eredő okok:

- Értelmi elmaradottság
- Fokozott agresszivitás

Egészségügyi, szociális okok:

- Testi fogyatékoság
- Születési rendellenesség
- Kirekesztettség

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:**Iskolai lehetőségek**

- Családlátogatás, tanácsadás
- Nevelési tanácsadásra utalás
- Gyermekjóléti Szolgálat segítségének kérése
- Pszichológiai vizsgálat javaslása
- Szociális támogatás

Az iskola speciális támogatásai:

- Taneszköz, tankönyvtámogatás
- Kedvezményes étkezés
- Tanári segítség a különös figyelmet igénylő gyerekek fejlesztése
- Iskolai felzárkóztató, tehetséggondozó szakkörök szervezése

Intézményünkben az inkluzív (befogadó) nevelési gyakorlat megvalósítását alapelveként követjük. Abból indulunk ki, hogy „Másnak lenni természetes.” Iskolánk befogad minden sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket, függetlenül fizikai, értelmi, szociális, érzelmi, nyelvi és egyéb állapotától. Beleértve a fogyatékos és a tehetséges gyermekeket, az és a nyelvi, etnikai vagy kulturális kisebbséghez tartozó gyermekeket és más hátrányos helyzetű gyermekeket is.

1.6.5. Sajátos nevelési igényű tanulók

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd-fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait

- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Célok és feladatok:

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többlétszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló

órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;

- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- b. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

- a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A

képességfejlesztésben hang-súlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat 1. évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mértén értékeli;
- diagnózisnak megfelelő rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A testi és lelki egészségre nevelése

Családi életre nevelés

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztés

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Pályaorientáció

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Médiatudatosságra nevelés

A tanulás tanítása

Mérlegelő gondolkodás

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ban alapvető célként meghatározott kulcs-kompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centríkusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvíleg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) meg-felelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktíkusan fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein.

Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve közép-pontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése.

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincs-fejlesztés és – gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok

csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rend-szerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:

- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.

b) A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.

c) Grafomotoros készségek fejlesztése.

d) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.

e) Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztés.

f) Szövegösszefüggések megfigyeltetése, szövegértés fejlesztése.

g) A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.
- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.
- Önismeret erősítése.
- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.
- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.
- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis, szintetizáló képesség fejlesztése.
- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.
- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.
- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.
- Az önkorrektúra képesség fejlesztése, hibakeresés, – javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.
- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok:

- Beszédszándék
- Beszédértés
- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.
- Beszédkészség
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a. A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- b. Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- c. Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- d. Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- e. Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
- f. A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- g. A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- h. A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- i. A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- j. Az alkotás örömeinek átélése. Az érzelmi, akaratilag életük fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- k. Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelte és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
- A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.

- A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.
- Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.
- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.
- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.
- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.
- A segítségkérés és – elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.
- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.
- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.
- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.
- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.
- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.
- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.
- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.
- Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig, az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.

- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölc és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.
- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.
- A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonzszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerés, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés kialakítása, megerősítése.
- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.

- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önfogadás, egészségmegővő készségének fejlesztése.
- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész-egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.

- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.
- Fejlesztési feladatok
- Térei helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia)
- Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Informatika

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlat

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülésspecifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.

- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzélem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.
- Fejlesztési feladatok
- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakoroltság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételeiben.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formái, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszköztárára segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatokat, gyakorlatokat elvégzésére.

- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeire.
- Fejlessze a mozgásos alapt technikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzyszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.
- Fejlesztési feladatok
- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség,
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékossgból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulókra irányuló helyi tantervének részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli (vagy diákotthoni, kollégiumi) programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy (ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell:

- A pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti.

A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az 1. évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt lehet.

A többségi iskolában történő együttnevelés:

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

Fejlesztési területek, nevelési célok:

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés.

Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére.

Kiemelt feladat:

- az önálló családi életre való felkészítés,
- az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése.
- az együtt érző, segítő attitűd kialakítása,
- a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása.
- A tanulóknak ismeretet kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén,
- használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját.

Az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek alkalmazásával kell biztosítani.

Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása, különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Testi és lelki egészségre nevelés

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében.

Kiemelt feladat:

- a tanuló önismeretének fejlesztése,
- a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére,

- felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni,

- a kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni,
- külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére,
- biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést.

Médiatudatosságra nevelés

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő.

A médiatudatosságra nevelés segít tájékozódni a valóságos és virtuális világban.

Pályaorientáció

A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A pedagógusok ismertessék meg a beszéd fogyatékos gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról.

Tanulás tanítása

Egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszéd fogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Kulcskompetenciák fejlesztése

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Ahhoz, hogy a beszéd fogyatékos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait.

Anyanyelvi kommunikáció

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása
- a beszédértés és olvasás értés fejlesztése, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását.
- a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszéd fogyatékoság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása
- számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
- a beszéd fogyatékos gyermek motiválása
- a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában.

Idegen nyelvi kommunikáció

- A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

- A koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.
- Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél
- Fontos pedagógiai cél a beszéd fogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Matematikai kompetencia

A problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben.

A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.)

Különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre.

A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos és technikai kompetencia

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe.

A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük,

Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az Internetre,

Digitális kompetencia

Feladat:

- azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést.
- a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban.
- az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszéd fogyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat,
- egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával önállóan is tud tájékozódni a digitális világban.

A pedagógus feladata:

- a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszéd fogyatékosokból eredő hátrányokat minimalizálni.

Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése.

Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszéd fogyatékos tanulók támogatása. Fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása.

A pedagógus feladata:

- hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban,
- képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), az őt körülvevő világban tájékozódni
- képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- A kreativitás, a problémafelismerő – és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás
- fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés.
- Az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.
- Értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.
- A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.

A hatékony, önálló tanulás

Az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás.

Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük.

Fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

A pedagógus feladata:

- az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők.

Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyag tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja.

A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszéd fogyatékoság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé.

Néhány állandó szempont:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyelmetes tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott;
- a súlyos beszédfigyelmetes tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idegen nyelvek

A beszédfigyelmetesség típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

Az egészségügyi rehabilitáció formái

- Audiológiai vizsgálat és ellátás
- Foniátriai vizsgálat és ellátás.
- Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás.
- Szemészeti vizsgálat, ellátás
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.
- Gyógy úszás.
- Gyógytorna.

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia.

B) Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)

C) Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)

D) Bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)

E) Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák háttérben vagy következtében pszichés problémák állnak)

F) A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében

A beszédfigyelmetes tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfigyelmetesség eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A/1 Nyelvi fejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség) Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszéd illetve nyelvi produkciója jelentős mértékben elmarad a biológiai életkorához képest. Az akadályozott illetve hiányos nyelvi produkció a nyelv többszintű sérülésében a beszédészlelés, beszédmegértés, valamint a nyelvi kifejezés területén jelentkezhet.

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőképesség többszintű összetevőjének (beszédszlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédszlelés és -megértés fejlesztése,
 - az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

A/2 Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiaja komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
 - a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.

A/3 Hadarás

A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotonia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző.

A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiaja komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
 - az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

A/4 Diszfónia

A hang illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
 - a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

A/5 Orrhangzós beszéd

Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik.

Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás.

Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédizomzat fejlesztése
- a légyszájpád izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
 - a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

A/6 Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése
- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesíráskészség javítása

A/7 Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alapl műveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocioadaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előre haladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik,

szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat;

- indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

- alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

– a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,

- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásuk van a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, harag-reakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- Feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása.

Az első tanévben:

- az intenzív prevenció,
- a szakszerű funkciófejlesztés,
- a pszichés gondozás,
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka,
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt

1.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A társadalmi háttér, melyből iskolánk tanulóinak többsége verbuválódik, szükségessé teszi, hogy feltérképezzük a hátrányos és veszélyeztetett családi környezetben élő gyermekeket.

A napközis és a tanulószobás foglalkozások megtervezésekor, mindenekelőtt a szociális hátrányokat szeretnénk csökkenteni.

Az osztályfőnök feladata, hogy megismerje a családok életvezetési szokásait, nevelési elveit, sajátos értékrendjüket, illetve feltárja a veszélyeztető elemeket.

Tapasztaljuk, hogy nagyon sok szülőnek egyre kevesebb ideje, energiája és türelme van a gyermeknevelésre. Az emberi együttélés szabályaira, a helyes szokásrend kialakítására nem fordítanak elegendő időt otthon. Fontos mind a szülőnek, mind a pedagógusnak tudatában lenni azzal, hogy a felnőtt a gyerek számára mindig példa. Fő feladatunk ezen a területen: a családok összetartó erejének a megőrzése, a gyermeknevelési tevékenységük támogatása, az átmenetileg sérült, vagy hiányzó családi értékrend helyreállításának segítése. Az ifjúságvédelmi

tevékenység során figyelemmel kísérjük a kisiskolások testi-lelki fejlődését veszélyeztető tendenciákat.

Figyelünk arra, hogy a tanítói felelősség érvényesül-e a lassabban fejlődő, nehezebben tanuló gyermekekkel szemben.

Támogatja a gyermekvédelem az oktató munkában a differenciált óravezetést, a felzárkóztatást valamint, a korrepetálást, a tehetséggondozást.

A szabadidős programok tervezésében, lebonyolításában ifjúságvédelmi feladatok is érvényesüljenek. Például a családi élet eseményeihez fűződő hagyományok megismerése.

A nyári hónapokra kirándulást, táborot szervezünk. Az egészségmegőrző szokások kialakításában a védőnői munkára számítunk. Kulturális rendezvényekre való eljutást is támogatjuk.

1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga – annak megalakulása esetén – diák-önkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése is ilyen szervezeti keretek közt folyik.

Igény esetén az iskola tanulóközössége számára azt a lehetőséget is biztosítjuk, hogy az osztályközösségek delegált képviselőik bevonásával, részt vehetnek a nevelőtestületnek azokon az értekezletein, amelyeken a tanulók számára fontos döntések születnek, illetve az iskola munkájának értékelése történik.

1.8 A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyanomkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

1.8.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozóvizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*
- *pótlóvizsga*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kéri az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény fő
- főigazgatója különözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák rendje

A tanulmányok alatti vizsgák, amelyeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51., 64-72.§-ok** szabályoznak:

- a pótló és javítóvizsga,
- az osztályozóvizsga,
- a különözeti vizsga.

Az osztályzatok megállapításához kötelező vizsgát tennie:

- a magántanulónak,
- a tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) - engedéllyel - rövidebb idő alatt eleget tévő tanulónak,
- jogszabályban meghatározott időnél többlet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulónak, amennyiben azt a nevelőtestület számára engedélyezi,
- másik iskolából való átvétel esetén, ha a tanuló eltérő tanulmányi rendszerben tanult, az iskola főigazgatója előírhatja,
- független vizsgabizottság előtt tett vizsga esetén.

Lehetséges vizsgáznia:

- a külföldön tanulmányokat folytatott tanulónak, ha a szülő nem igazolni tudja, hogy gyermeke azonos rendszerben tanult, de abban az esetben is az főiskola igazgatója előírhat szintmérő vizsgát,
- bármely tanulónak, aki szüleivel együtt gyakorolja az osztályozóvizsga letételére vonatkozó jogát.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. A főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló

vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Vizsgaidőpontok

- Javítóvizsga: az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.
- A különbözeti és a beszámoltató vizsga tanévenként legalább két vizsgaidőszakban lehetséges.

Osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy a nevelési-oktatási intézményben – helyben – legalább háromtagú vizsgabizottság előtt lehet tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató bízza meg.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsga körülményei

A tanulmányok alatti vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén. A vizsgázó

segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola főigazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A számonkérés formája minden tantárgy esetében írásbeli vagy szóbeli.

Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola Pedagógiai Programjában rögzített követelményrendszerrel.

1.8.2 Az értékelés rendje

Az osztályozóvizsgák végső osztályzatait az alábbi százalékos sávok szerint állapítjuk meg:

91 -100%	jeles
71 - 90%	jó
41 - 70%	közepes
25 - 40%	elégséges
0 - 33%	elégtelen

1.9 Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni a főigazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. A főigazgató lehetőséget biztosít arra, hogy szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával élve a különbözeti

vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamismétléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

További felvételi kérelmekkel kapcsolatos döntés szempontjai

A felvételi kérelmek elbírálása során előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja.

2. Az intézmény helyi tanterve

A Nat-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

Az új NAT szerinti szakaszok:

- alsó tagozat,
- felső tagozat,
- középiskolai nevelés-oktatás szakasza,
- szakiskolában folyó nevelés-oktatás szakasza,
- Köznevelési hídprogramban (I.,II) folyó nevelés-oktatás szakasza.

Az új Nat-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső

tagozat.

Az alsó tagozat:

- 1.és 2. évfolyamon lehetővé kell tenni, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését,
- 3.és 4. évfolyamon erőteljesebbé – a 4. évfolyam végére már meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A felső tagozat:

- a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez kötődik,
- szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása,
- a 7. és 8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámai

2.1. A 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő, az intézmény által választott kerettanterv megnevezése

A 2020-ban bevezetésre kerülő NAT 2020 alkalmazása felmenő rendszerben történik iskolánkban.

5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet szerint az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok ajánlott óraszámai

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2	2	2
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret					1			
Dráma és színház					1			
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
A régi maximális órakeret	26	26	26	27	29	30	32	32
Heti óraszám csökkenése	2	2	2	2	1	2	2	2

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. A hit- és erkölcsstan oktatás tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.

2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám_2020-ban felmenő rendszerbe történő bevezetése

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

1-4. évfolyamok tantárgyi tantárgyai és heti órászámai, 2020.								
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.	
	Köt.	Szab. t.	Köt.	Szab. t.	Köt.	Szab. t.	Köt.	Szab. t.
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	2	5	2
Matematika	4	1	4	1	4		4	
Történelem								
Állampolgári ismeretek								
Etika/hit és erkölcs	1		1		1		1	
Első idegen nyelv							2	
Fizika								
Kémia								
Biológia								
Földrajz								
Természettudomány								
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Hon-és népismeret								
Dráma és színház								
Osztályfőnöki								
Összesen	22		22		22		23	
Kötelező óraszám	22		22		22		23	
Szabadon tervezhető		2		2		2		2
Maximális órakeret	24		24		24		25	

Szabadon tervezhető órakeretből:

– 1., 2. évfolyamon a matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakhoz illesztettünk be 1-1 órát, 3. és 4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz illesztettünk 2-2 órát a kötelező órák órászámaihoz.

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányai (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik.

A természettudomány oktatása a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg. Ezeken az évfolyamokon a diszciplináris tartalmak egy integrált természettudomány tantárgy részeként is oktathatók. Iskolánkban a tantárgy tanítására javasolt órakeretet (összesen 3 óra) a nevezett tantárgyak vonatkozásában 1,5-1,5 óra bontásban tervezzük 7. és 8. évfolyamon.

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, amely az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával is megvalósulhat, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, közösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítjuk a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

5-8. évfolyamok tantárgyi tantárgyai és heti óraszámai, 2020.								
Heti óraszám/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
	Köt.	Szab.t.	Köt.	Szab. t.	Köt.	Szab. t.	Köt.	Szab. t.
Magyar nyelv és irodalom	4		4	0,5	3	1	3	1
Matematika	4		4	0,5	3	1	3	1
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Első idegen nyelv	3		3		3		3	
Fizika					1,5		1,5	
Kémia					1,5		1,5	
Biológia					1,5		1,5	
Földrajz					1,5		1,5	
Természettudomány	2		2					
Környezetismeret								
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Hon-és népismeret		1						
Dráma és színház				1				
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összesen	27		26		28		28	
Kötelező óraszám	27		26		28		28	
Szabadon tervezhető		1		2		2		2
Maximális órakeret	28		28		30		30	

Szabadon tervezhető órakeretből:

- 5. évfolyamon heti 1 óra a szabadon tervezhető órakeret, amelyet a hon- és népismeret - kötelezően választandó tantárgy - tanítására fordítunk;
- 6. évfolyamon heti 2 óra a szabadon tervezhető órakeret, amelyből a dráma és színház tantárgy heti egy órában kötelezően választandó tantárgy tanítására fordítunk, a magyar nyelv és irodalomhoz 0,5 órát; a matematikához 0,5 órát illesztettünk. A dráma és színház tantárgy szervezése intézményünkben tömbösítve valósul meg.
- 7. évfolyamon heti 2 óra a szabadon tervezhető órakeretből a magyar nyelv és irodalomhoz 1 órát; matematikához 1 órát;
- 8. évfolyamon heti 2 óra a szabadon tervezhető órakeretből a magyar nyelv és irodalomhoz 1 órát, a matematikához 1 órát illesztettünk be a kötelező órák óraszámába.

A kerettantervi ajánlás alapján kidolgozott helyi tanterv tantárgyankénti tananyagtartalma a Mellékletben található.

A sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos) tanulók óraterve 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben

Kötelező tantárgyak és óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók				
1-4. évfolyam, 2020				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
összesen	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Szabadon tervezhető órakeretből: – 1., 2. évfolyamon a matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakhoz illesztettünk be 1-1 órát, 3. és 4. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyhoz illesztettünk 1-1 órát a kötelező órák óraszámaihoz.				

Kötelező tantárgyak és óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	4+1	4+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Történelem	2	2	2	1
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Etika	1	1	1	1
Idegen nyelv	-	-	2	2
Természettudomány	2	3	5	5
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	1	1
Összesen	26	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Heti órakeret	28	28	30	30
Szabadon tervezhető órakeretből: minden évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyhoz illesztettünk 1-1 órát a kötelező órák óraszámába				

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény értelmében az etika tantárgy hittan tantárggyal kiváltható, amennyiben az iskola pedagógiai programja a **hittan** tantárgy vonatkozásában tartalmazza a Nat-ban az etikára meghatározott fejlesztési követelményeket és tartalmakat. Intézményünkben az Etika tantárgy helyett Hittan tantárgyat tanítunk.

2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, amelyek egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

2.3.1. Az 1–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. Az első négy évfolyamot az első önálló képzési szakasz.

6-8 éves gyermek öröme fogékony, nyitott, érdeklődő, aktív, tetterre kész, feladattudata van. Kíváncsiság hajtja, szereti megismerni az őt körülvevő valóságot, az oksági kapcsolatokat, összefüggéseket. Mozgásigénye játékszükséglete nagy. Figyelmét 30 percig tudja összpontosítani. A megismerésben az érzelmi motivációk kerülnek előtérbe.

Ebben a korosztályban inkább az élményszerűség számít, amit óráinkon játékos helyzetekkel fokozunk. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Óra közben mozgás, játékos feladatok, szituációs játékok kerülnek előtérbe az adott órai tananyag feldolgozásánál.

Kedvelt oktatásszervezési mód a csoportmunka. Élvezik, ha történik valami az órán. Szívesen jönnek a táblához dolgozni, feladatot megoldani.

A fegyelmet és a figyelmet a motivációval tudjuk a leghatékonyabban fenntartani. Az óvodából felkerülve közösen megfogalmazzuk, hogy tanórán milyen viselkedési normák a követendők. A gyerekek élvezik, hogy iskolába járnak, éppen ezért büszkén tartják be a szabályokat. Egymást figyelmeztetik, ha társuk vét ezek ellen. Jutalmazási rendszer kialakításával segítjük a viselkedésnormák belsővé válását. A diákokban az értéket keressük és erősítjük.

Az alsó tagozat 3. és 4. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Az oktatás folyamatában nagyon fontos a tanulás szervezése, teljesítmény növekedése, hiszen célunkat csak így tudjuk elérni.

A fegyelem mellett nagyon fontos a motiváció, a tanulók érdeklődésének felkeltése, s a tanítási óra alatt annak fenntartása, amelynek egyik lehetséges feltétele a változatos munkaforma, illetve különböző játékos feladat.

2.3.2. Az 5–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A *felső tagozat* (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése. A második négy évfolyam a második önálló képzési szakasz.

Az 5-6. évfolyamban az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani. Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban kívánjuk a tanulók kapcsolatrendszerét mélyíteni.

Személyiségük erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával alakítjuk, formáljuk az önállóságukat.

A tanulásszervezés során a kreativitás fejlesztésével, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvéssel igyekszünk őket a különböző mérésekre, az élet kihívásaira felkészíteni. A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük adása minden pedagógus feladata.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulást és az önművelést alapozzuk meg.

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A 13-14 éves kor a kondicionáló, motorikus képességek fejlesztésének meghatározó szakasza. Erős az igény az önmegismerésre, eljutnak elvont műveletek végzéséig.

Ebben az életszakaszban az előzetesen megszerzett tudást bővítjük, erre építkezünk. Az alapvető ismeretek elsajátítása mellett nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, a tudás elmélyítésére. Célunk, hogy ne pusztá tényeket, számszerű adatokat tanítsunk, hanem az elsajátított ismereteket életszerű tartalommal ruházzuk fel. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is tudnak alkalmazni a gyerekek. Ezen kívül igyekszünk felkelteni és fenntartani a tanulók érdeklődését a különböző tantárgyak iránt.

Az eredményes tanulás érdekében többféle módszert, technikát alkalmazunk a tanítási órákon. A taneszközökön kívül számos szemléltetőeszközzel tesszük érdekesebbé, kézzelfoghatóbbá a tananyagot. Képek, filmek, ismeretterjesztő kiadványok segítségével gyűjtjük az információkat egy adott témáról. Egyszerű kísérletek elvégzésével, vagy a természetben tett sétákkal a tanulók személyes tapasztalatot szerezhetnek környezetükről.

Fontos, hogy a gyereket cselekedtessük is a tanítási órán. Jó lehetőség erre a csoportmunka, amely kiragadja őket a frontális osztálymunka egyhangúságából, illetve fejleszti a szociális kompetenciájukat is. Az adott témához illő tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív, interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Hasonló célt szolgál magyar órákon a dramatizálás, az irodalmi művek egy-egy jelenetének eljátszása, valamint a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével is hozzájárulunk a gyermek személyiségének komplex fejlesztéséhez.

Gyakran kapnak a gyerekek gyűjtő,- vagy kutatómunkát, mely arra irányul, hogy tudja használni a rendelkezésre álló információhordozókat, mint például a médiát, az internetet.

A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül kiegészítik a könyvtár-pedagógiai órák, melyek minden ismeretterületen nélkülözhetetlenek. Itt a gyerek elsajátítja az önálló ismeretszerzés, az adatgyűjtés, a forrásfelhasználás módjait.

A tanítási órákon szem előtt tartjuk a különböző tantárgyakból megszerzett tudás összehangolását, mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Nyelvtan órán például gyakoroljuk a matematikai mértékegységek helyesírását, vagy irodalom órán megvizsgáljuk azt a történelmi kort, háttérrel, amelyben az adott költő élt és alkotott.

Arra törekszünk, hogy iskolánkban a gyerekek kompetencia alapú tudást szerezzenek.

A 2018/2019-es tanévtől készségtárgyakat összevontan oktatjuk felmenő rendszerben. Az összevonás a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény 4. mellékletében meghatározott maximum osztály- és csoportlétszám figyelembevételével valósul meg az adott évfolyamokon.

2.3.3. Alkalmazott tanulásszervezés módszereink

1. Frontális osztálymunka

Azonos tartalom feldolgozása, azonos idő alatt történik a tanító irányításával. Ez a módszer átlagos képességű tanulókhoz igazodó, az egyéni hiányosságok figyelembe vételére nincs mód.

2. Differenciált tanulási módok

Ennél a módszernél a tanulók egyéni sajátosságait vesszük figyelembe. A jól tanulók és a gyengébb képességűek különböző feladatot kapnak.

3. Csoportos vagy páros munka

Alkalmazásánál elengedhetetlen a munkamegosztás. Fontos, hogy a direkt tanári kijelölés helyett alkalmazzuk a véletlenszerű csoportalakítást. (Pl.: az azonos színű korongot húzókat a csoport tagjai)

4. Egyéni munka

Ezt a módszert egyszerűbb feladatok megoldása esetén alkalmazzuk, ha a csoportos vagy a páros megoldása hosszabb ideig tart, mint egyénileg.

A tanulás szervezése iskolán kívülre is kiterjedhet, ami a tanórai tevékenység kiegészítésére, gazdagítására szolgál. Pl.: szakkör, korrepetálás, tehetséggondozás, tanulmányi séta stb.

5. Hatékony tanulás

A hatékony és tartós ismeretszerzésnek elengedhetetlen része az anyag minél alaposabb feldolgozása. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a diáknak képesnek kell lennie felismerni az összefüggéseket, párhuzamokat találni, önálló következtetéseket levonni és véleményt alkotni. Az agyag ismerete nem elég, a megszerzett tudást birtokolni és használni is tudni kell.

A gyerek ilyenkor nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása (frontális oktatás), hanem a csoport valamennyi tagjának érdeke, hogy valamit megtanuljanak. Mivel tanulás közben kölcsönösen függenek egymástól, együttműködési képességeik biztosan fejlődnek, baráti viszonyok alakulnak ki köztük. Szaknyelven szólva: motiváltak közös célok elérésére, s közben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik.

6. Projektoktatás

Valamely komplex téma olyan feldolgozását jelenti, amelynek során a téma kiválasztása, a munkamenet megtervezése a tanulók valódi önállóságán alapul. Kihívásra építő, a cél által vezérelt, sikerorientált, eredményesen együttalkotó tevékenység, mely olyan terméket hoz létre, amelynek az életben valós funkciója van.

7. A kooperatív tanulás általános hatása

A kooperatív tanulás:

- együttműködő tanulást jelent.
- egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és vagy lassabban haladóknak is a munkában való részvételre.
- toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, s mint ilyen háttérbe helyezi a versengést, egymás legyőzését, kiszorítását.
- örömmel és kedvvel végzett munkát, aktív tanulást eredményez.
- elengedhetetlen szükséglet a későbbi munkára való felkészítésben (pl.: fejleszti a diákokban, a figyelmet, empátiát, felelősségvállalást, önzetlen segítséget, kommunikációt, szervezőképességet, toleranciát).
- alkalmas az iskolai kudarcok nagymértékű csökkentésére, a tanulási kedv és sikerélmény és eredményesség biztosítására.

8. Téma napok, témahetek

Adott napon (vagy héten) az iskola (vagy legalábbis bizonyos korcsoportok) minden tagja ugyanazzal a témával foglalkozik. Intézményünkben a nemzeti ünnepek, jeles napok, hagyományok feldolgozása történik ilyen formában, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. A pedagógusok a hagyományostól eltérő formában dolgozzák fel a kijelölt témát, a lehető legkomplexebb módon.

2.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

A rendszeres fizikai aktivitásnak jelentős szerepe van egészségünk megőrzésében. A naponta végzett fél-egy óra időtartamú, hatékony, rendszeres testmozgással javíthatjuk állóképességünket, védhetjük magunkat a szív érrendszeri betegségek kialakulásával szemben, megelőzhetjük az elhízást, csökkenthetjük az elhízáshoz társult betegségek kialakulásának gyakoriságát. Fontos feladata az egészségnevelési programnak, hogy már iskolás korban megpróbálja elősegíteni azt, hogy a rendszeres testmozgás a gyerekek életvitelének szerves részévé váljon. Ennek érdekében minden évfolyamon heti öt testnevelés órát tartunk felmenő

rendszerben, ezen felül minden tanuló választhat az iskola sportköri, tömegsport, szakköri foglalkozások között. A foglalkozásokon olyan szakmai munkát szükséges végezni, hogy az elért eredmény belső motiváló tényező legyen a rendszeres mozgás folytatásához, hogy önfegyelemre, céltudatosságra neveljen és nem utolsó sorban szórakozást, kikapcsolódást, élményt nyújtson.

Motiváljuk a gyerekeket az egyéni sporttevékenységek, mozgásformák keresésére, folytatására (futás, úszás, fitness, otthoni aerobik). Igény esetén bizonyos célcsoportoknak speciális mozgási lehetőséget is szervezünk, gerincferdüléssel, tartási rendellenességgel küzdő gyerekeknek gerinctorna.

A Kntv. 27.§ (11) bekezdése és a 20/2012.EMMI rendelet 193.§(3) bekezdése értelmében 2012. szeptember 1-től az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A 2019/2020-as tanévtől iskolánkban alsó tagozaton a mindennapos testnevelés heti öt testnevelés óráját a következő bontásban szervezzük:

- heti 3 órában iskolai testnevelés,
- heti 2 órában Kosárpálánta Program keretén belül zajlik a tanulók képességfejlesztése, amelynek szakmai háttérét a Kosárlabdaszövetség által kidolgozott Kosárpálánta Program adja, amelynek tanterve bekerült az 1-4 osztályos testnevelés tantárgy helyi tantervébe.

A program átfogó, egységes sportszakmai koncepciót kínál a 1-4. évfolyamos tanulói számára. A program alapja a korosztálynak megfelelő széleskörű képességfejlesztés, mellyel megalapozhatjuk akár a későbbi versenyszerű sportolást, de hasznos háttérrel adhat mindennapi élethez is. A Kosárpálánta program ötvözi az atlétika, a gimnasztika és a küzdősportok hasznos alap mozgásanyagát a kosárlabda megalapozó gyakorlat anyagával.

A felső tagozat 5. és 6. évfolyamán – a Magyar Labdarúgó Szövetség által kidolgozott – Intézményi Bozsik Program kerül megszervezésre a mindennapos testnevelés heti 2 órájában, 7. és 8. évfolyamon a 2011. évi nemzeti köznevelésről szóló CXCV. törvény 27. § (11) bekezdés értelmében iskolánkban a mindennapos testnevelés heti 5 órájából heti 2 órát iskolai sportkörben való sportolással teljesítik tanulóink.

Az iskolai sportkör működési rendje

Sportköri foglalkozás:

Iskolánkban az atlétikát, mint minden izmot átmozgató sportágat választhatják tanulóink heti 2 órában.

Ezeket meghirdetett formában, felügyelettel, dokumentálható módon, minden gyereknek biztosítani kell.

Az iskolai sportkör és az iskolavezetés kapcsolatának formája, rendje:

Az intézmény vezetője (vagy helyettese) évente legalább egy alkalommal lelátogatja a sportköri foglalkozást.

Célja: A foglalkozás szakmai színvonalának, a tanulói létszámnak, a tanulók haladásának a nyomon követése.

A sportkör vezetője félévkor és év végén írásban beszámol a sportkör munkájáról, működéséről, a sportkör által szervezett sportrendezvényekről, a tanulók részvételéről más sportrendezvényeken.

A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanuló az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órát, lehetőség szerint, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.

Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.

Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét. A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a minden-napos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.

Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő, gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.”

2.5 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoporthoz számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára heti 22-26 óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban a hit és erkölcstan. A választható tantárgyak meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a tárgyat várhatóan melyik pedagógus fogja tanítani.

2.6 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái:

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a **tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez**,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

2.7. Írásbeli, szóbeli feladatok értékelése

Az iskola írásbeli beszámoltatás rendszere

Az iskola írásbeli beszámoltatás fogalmába a témazáró dolgozatok, nagydolgozatok, év eleji és év végi felmérések tartoznak. Az olyan írásbeli felelet, mely egy óra anyagát kéri számon, nem minősül dolgozatnak, ennek rendjét nem szabályozzuk.

A tanulók év közbeni teljesítményét – mivel azt a törvény nem tiltja – a következő módon értékeljük:

- (1) szóbeli feleletek, órai megnyilvánulások értékelése érdemjegyekkel 1–5-ig;
- (2) írásbeli feleletek, dolgozatok értékelése 1–5-ig érdemjegyekkel;
- (3) egyéb teljesítmények, pl. gyűjtőmunkák, kiselőadások, szorgalmi feladatok stb. értékelése szintén érdemjegyekkel.

A./ Témazárók, nagydolgozatok

- Az írásbeli beszámoltatás formái tantárgyanként eltérőek. Egy-egy témakör lezárása után a munkaközösségek határozzák meg, melyet a helyi tantervben, illetve tanmenetben rögzítenek.
- A témazáró dolgozat pontos időpontját a tanár köteles egy héttel korábban bejelenteni.
- Egy tanítási napon 2 témazáró dolgozat írására kerülhet sor. A dolgozatírás szándékát az osztálynaplóban a "megjegyzés" rovatban előre jelzik a tanárok ceruzával.
- A témazáró dolgozat érdemjegye piros színnel kerül be az osztálynaplóba. A dolgozatok érdemjegyei irányadóak a félévi és év végi osztályzat megállapításánál.
- A szaktanár dönti el, hogy központi témazárót használ-e, vagy saját maga által készített írásbeli beszámoltatást alkalmaz.
- Az utolsó tanítási héten, szünet utáni héten témazáró dolgozat nem íratható.
- A tanulónak egy hétnél hosszabb hiányzása utáni első órán nem kell dolgozatot írnia, a mulasztott anyag pótlására tartós hiányzás esetén haladékat kap.

B./ Év eleji és év végi felmérések

- Tantárgyanként változó. Az év eleji felmérés tájékoztató jellegű, ennek érdemjegye nem számít bele a félévi jegybe. A szaktanároknak a tanmenetben rögzíteni kell, ha év eleji vagy év végi felmérést szeretne íratni.
- Az év végi felmérés érdemjegye a többi jeggyel egyenértékű (kivéve a témazáró jegye)
- A tájékoztató felmérések, órai munka értékelése zöld színnel kerülnek beírásra az osztálynaplóba.
- Témazáró dolgozatokat, írásbeli felméréseket a szülők fogadóórán vagy szülői értekezleteken megtekinthetik, arról a szaktanár vagy osztályfőnök tájékoztatást adhat.
- Az évközi kapott érdemjegyek nem azonos értékűek a témazárók érdemjegyeivel. A témazárók jegyeinek értéke nagyobb hangsúlyt kap az éves osztályzat kialakításában.

Az iskola által használt szöveges értékelést alkalmazzuk az erkölcsan és a hit és erkölcsan tantárgyak félévi és év végi értékelésénél, év közben a tantárgy értékelése számszerűen történik.

Tantárgyi minősítés szöveges értékeléssel

Kiválóan teljesített a tanuló az adott tantárgyból, ha tantárgyi érdemjegyeinek átlaga **4,8 és 5,0** közé esik.

Jól teljesített a tanuló az adott tantárgyból, ha **4,0 és 4,79** közötti eredményt ért el.

Megfelelően teljesített az a tanuló az adott tantárgyból, akinek osztályzatai átlaga **3,99** alatt van, de a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket teljesítette.

Felzárkóztatásra szorul az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket nem teljesítette.

Alsó tagozaton a tanulók tanulmányának minősítése az 1. osztály félévi- és év végi értékeléskor és második osztály első félévében a következő szöveges értékelésnek felelnek meg:

- **kiválóan teljesített** az a tanuló, aki minden tantárgyból kiváló eredményt ért el;

- **jól teljesített** az a tanuló, aki minden tantárgyból legalább jó minősítést kapott, de a tantárgyak többségéből kiváló eredményt ért el. Az értékelésnél itt nem vesszük figyelembe a testnevelés, a rajz, az ének-zene és a technika tantárgyakat.
- **megfelelően teljesített** az a tanuló, aki nem érte el a kiválóan vagy jól teljesített minősítést, de egyetlen tantárgyból sem szorul felzárkóztatásra;
- **felzárkóztatásra szorul** az a tanuló, aki a helyi tantervben megfogalmazott minimum követelményeket valamely tantárgyból nem teljesítette.

Tantárgyi dicséretet az a tanuló kaphat, akinek az adott tantárgyi értékelése 5-ös, és a félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtott.

- 1. évfolyamon tanév közben és második évfolyam első félévében a tanulók munkáját minden tantárgyból szövegesen is és érdemjeggyel is értékeljük.
- A 2. évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamokon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel értékeljük.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkáját 1-8. évfolyamon minden tantárgyból háromhavonként - a szülő és más segítő szakember jelenlétében - szövegesen értékeljük IPR Értékelő lapok alapján.
- A 2. évfolyamon év végén, valamint a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Jeles (5) 91-100%;

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, a tananyagot ismeri; érti, tudja és alkalmazza,
- a tantárgy szaknyelvén is pontosan szabatosan fogalmaz, kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Jó (4) 76-90%,

- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.

Közepes (3) 51-75%,

- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget, tanári segítségre többször is rászorul.

Elégséges (2) 34-50%,

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik,
- fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes.

Elégtelen (1) 0-33%,

- a tantervi követelmények minimumát sem tudja, _ ennek eleget tenni tanári útbaigazítással sem képes, megtagadja a munkát.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- egyes tantárgy tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

Az iskolában történő egyéb értékelések

- A vezetők értékelik beosztott munkatársaik tevékenységét: a főigazgató és igh. az intézmény pedagógiai munkáját, a hozzájuk tartozó személyek és közösségek eredményességét, az egyes egyéb felelősök a speciális feladatok megoldását.
- A tanulók értékelik saját tevékenységüket (tanórán, osztályfőnöki órán), a tanulócsoport munkáját.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje 2 hét.

2.8. A magatartás értékelésének elvei

A magatartás és szorgalom értékelésének módja

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük:

A magatartás minősítése: példás, jó, változó, rossz

A szorgalom minősítése: példás, jó, változó, hanyag

Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

A minősítés megállapításának lépései

Az osztályfőnök havonta érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát, melynek során figyelembe veszi az osztálytársak véleményét is.

Az osztályban tanító pedagógusok negyedévente (szükség esetén havonta) érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.

Az osztályfőnök félévenként egy alkalommal osztályozó értekezleten beszámol az osztály magatartásáról és szorgalmáról (szükség esetén egyéni értékelést végez).

Véleménykülönbségek esetén a konferencia szavazással dönt. Szavazati joggal az osztályban tanító minden pedagógus és az intézmény vezetője (vagy az őt képviselő személy) rendelkezik. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazatát kétszeresen vesszük figyelembe.

A magatartás értékelő rendszere

A magatartás értékelésének szempontjai:

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
------------	--------	----	---------	-------

Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	Segítőképz, Jóindulatú Részt vállal a közösség feladataiból	Elvégzi a rábízott feladatokat	Közömbös, befolyásolható	Érdektelen megbízhatatlan
Viselkedéskultúrája, Hangneme	Példaértékű tisztelettudó udvarias diáktársaival és az iskolában dolgozó felnőttekkel	Kisebb Viselkedési Problémák Előfordulnak	Időnként megnyilvánulásaiban udvariatlan, bántó	Durva, agresszív, közönséges, hirtelen, hangoskodó
Fegyelmezettsége	Nagyfokú, önfegyelemre épül	Megfelelő	Gyenge, ingadozó	Súlyosan kifogásolható, másokat erősen zavaró
Házirend Betartása	Betartja	Néha megszegi	Részben tartja be	Sokat vét ellene
Felelősségérzete	Fejlett, tetteiben megnyilvánuló	Megfelelő, nem Kezdeményez, de elfogadja a kezdeményezést	Ingadozó	Felelőtlen, megbízhatatlan

2.9. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom értékelésének szempontjai:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi Munkájának Szintje Képességeihez Viszonyítva	Igényes a tudás megszerzésére	Folyamatos (törekvő)	Ingadozó, gyakran dolgozik képességi szintje alatt	Képességeitől teljesítménye messze elmarad
Munkavégzése	Kitartó, pontos megbízható, önálló	Rendszeres, folyamatosan készül	Rendszertelen, pontatlan, segítségre szorul	Megbízhatatlan, nem végzi el feladatait
Kötelességtudata	Fejlett, rendszeresen készül az órákra	Ösztönzésre dolgozik	Feladatait csak többször felszólításra, rendszertelenül végzi el	Gyakran mulasztja el kötelességeit
Érdeklődés	Tanítási órán és azon kívül is vállal feladatokat, versenyez, pályázatokon vesz részt	A követelményeknek eleget tesz, de érdeklődése megmarad az iskola tananyag keretein belül	Hullámzó, esetleges, ritkán vállal feladatokat	Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi

Megjegyzés: A szorgalom minősítésekor figyelembe kell venni:

- a tanulók élethelyzetét, életkörülményeit,
- a képességek szintjét
- egy vagy több tantárgyi bukás esetén a szorgalom minősítése hanyag

2.10. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban nem tanítunk. Differenciált óravezetéssel érjük el, hogy az ismereteket elmélyítsük, hogy több idő jusson a kommunikációs, együttműködési és egyéb készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A szabadon választott foglalkozásokra való jelentkezéskor a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást, úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Célok és feladatok

- A tanulók először ismerkedjenek meg a magyarországi nemzetiségek legfontosabb hagyományaival, életmódjával és kultúrájával. Tiszteljék a magyar nép és az országban élő más kisebbségek kultúráját, ismerjék fel a népek közötti kapcsolódási pontokat.
- A nemzetiségek történetének tanulmányozása a magyar államalapítástól a mostani ezredfordulóig vezesse el a tanulókat ahhoz a tényhez, hogy a kisebbség sokszínűségével és kisugárzásával hatást gyakorol a többségi nemzetre.
- A történelmi ismeretek segítséget nyújtanak az előítéletek megjelenési formáinak felismerésében és a jelenség háttérének feltárásában.
- A történelmi témakörök a történelem tantárgy óráin kerüljenek feldolgozásra.
- Az interkulturális tanulás segítségével rávilágítunk a nyelvi és kulturális sokszínűség előnyeire és a saját, valamint más kultúrák megbecsülésére nevelünk.
- Településünkön kis létszámú cigány nemzetiséghez tartozó közösség él. A hon és népismereti tananyagot helyismereti, helytörténeti oktatási programcsomaggal szükséges kibővíteni, kiegészíteni, lehetőséget teremtve a cigány nemzetiséghez nem tartozók számára, hogy a lakóhely és környéke cigány nemzetiség megfelelő megismerhesse.

1-4. évfolyamon cselekvésbe ágyazottan történik az ismeretátadás. A tartalmak egyrészt integrálhatók a tantárgyakba: ének-zene, környezetismeret, technika, művészeti nevelés.

5-8. évfolyamon a hon- és népismeret, a történelem, irodalom tantárgyak keretén belül történik a tanulók bevezetése a nemzetiségek kulturális sajátosságaiba. Az ismeretek projektoktatás formájában, életszerű helyzetek modellezésével rögzüljenek.

2.12. Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

2.12.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stressz kezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozásjelentősége

A helyes táplálkozás szolgálja az egészséget, segít megőrizni a munkaképességet, az életkedvet, lassítja az öregedést. Étkezési szokásaink határozzák meg, hogy a napi tevékenységek elvégzéséhez hogyan látjuk el szervezetünket tápanyagokkal. A táplálkozási szokásaink kismértékű megváltozása is jelentősen befolyásolhatja egészségünket. Az étrendünk hatással van a közérzetünkre, életünk minőségére, sőt az élettartamunkra is.

A kellemes és egészséges testi-lelki állapot eléréséhez és fenntartásához megfelelő időben fogyasztott megfelelő ételekre, rendszeres testmozgásra és pihenésre van szükségünk.

Iskolánk szoros együttműködést ápol a Nestlé Hungária Kft.-vel, melynek NUTRIKID programcsomagját, munkafüzeteit, tanári kézikönyveit minden évfolyamon használjuk.

A rendszeres testmozgás jelentősége és nevelési módszere

Kutatások bizonyítják, hogy a magyar gyerekek több mint fele nem végez elegendő fizikai aktivitást ahhoz, hogy a fejlődésük és növekedésük optimális legyen.

Nagyon sok fiatal korú küszködik túlsúllyal, mely részben a mozgás hiányos életmódnak részben a helytelen és egészségtelen táplálkozási szokásoknak köszönhető.

A különféle mozgásformák az alábbi képességekre épülhetnek:

- állóképesség
- hajlékonyság
- erőnlét

Ahhoz, hogy szívünket és keringési rendszerünket, tüdőnket erősítsük, állóképességet fejlesztő gyakorlatokra van szükségünk, mint például:

- úszás
- séta
- biciklizés
- futás
- tánc
- aerobik
- különböző labdajátékok.

A rendszeres mozgás előnyei:

- egészségesebb szervezet
- jobb fizikum
- helyes testtartás és megfelelő állóképesség
- jobb ön-értékelés
- erősebb izomzat
- erősebb csontozat
- életerő, vitalitás
- lelki nyugalom, kevesebb stressz
- a testsúly folyamatos karbantartása

Azt szeretnénk, ha diákjaink felnőtt korukban teherbíró, életerős családapák és családanyák lennének. Ezért tartjuk fontosnak a mozgást a mindennapi életében. A délutáni foglalkozások

keretén belül szervezett együttes séta, biciklizés, labdázás segít abban, hogy tanulóink egészségesebbek, energikusabbak és kiegyensúlyozottabbak legyenek.

Alapelvünk az, ha megszeretik a mozgást, onnantól könnyebben rá tudjuk majd venni valamely sport állandó gyakorlására őket.

A higiénia magatartás kialakítása

Közismert, hogy az egészség fő feltétele a tisztaság. Ez alatt nem csak testünk tisztaságát, hanem egész környezetünk, a ruházat, az iskola és otthon tisztaságát kell érteni.

Tudományosan igazolt tény, hogy az elmúlt korszakok súlyos járványaiért, magas gyermekhalandóságaért nagyrészt a tisztaság hiánya, a higiénés szemlélet és az igénytelenség a felelős.

Az iskolánkban is lehetőség van az alapvető higiénés szokások elsajátítására. Felhívjuk a tanulók figyelmét a tízórai, az ebéd, és az uzsonna előtti kézmosás fontosságára. Kiemelten fontos a WC használat utáni szappanos kézmosás. A tanuló minden sportfoglalkozás, és sok mozgással járó játék után zuhanyozhat.

Az iskola nemcsak oktató, hanem nevelő intézmény is. A gyermekek nevelése legalább annyira fontos feladat, mint az oktatás. A diákok más-más családokból jönnek, különböző értékrendet hoznak otthonról. Optimális esetben az iskola nevelői munkája kiegészíti a családi nevelést.

Különlegesen fontos a pedagógus személyes példamutatása. Alsó tagozatban rendkívül meghatározó szerepű a tanító nénivel való azonosulás. A tanító által közvetített értékrend példaértékű ebben az életszakaszban. Egy harmonikus megjelenésű, ápoltságú pedagógus követendő példa a gyermek számára.

Tartózkodás az egészségkárosító anyagoktól

Az elsődleges prevenció a drogot még ki nem próbálók felé irányul. A megelőzés célja, hogy a fiatalok eleve ne is nyúljanak drogokhoz. Színtere az óvodától kezdve az általános iskola alsó tagozata.

Az alsósoknál különösen hatékonyak a szerepjátékok, melyek témája gyakran az elutasítás, vagyis hogy hogyan mondjanak nemet a gyerekek, ha például valaki alkohollal, cigarettával vagy kábítószerrel kínálja őket.

A másodlagos prevenció színtere a felső tagozatos tanulóközösség, akik már hallottak az egészségkárosító anyagokról. Számukra előadásokat szervezünk a rendőrség, gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat közreműködésével, valamint tanóra keretében is hallhatnak a tudatmódosító szerek használatának következményeiről.

2.12.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

1. és 2. évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát

- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára
- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

3. és 4. évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

5. és 6. évfolyam:

- képi megismerési formákkal tovább fejleszteni a természettel kialakult kötődést
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan

7. és 8. évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva tovább fejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természet közelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása

2.13. Projektoktatás

A korábban jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmazunk. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

A projektoktatás során:

- A tanuláshoz nem alanya a gyerek, hanem résztvevője, meghatározó, hogy a tanulási folyamatban jól érezze magát.
- A kíváncsiság, az érdeklődés, a motiváltság, a bizalom, a jókedv, a humor, az érzelmeik használata, a cselekedtetés, a találgatás lehetősége, a tévedés szabadsága, felfedezés, a megtalálás, az alkotás, az együtt munkálkodás öröme, a játékmotívumok és a játék biztosítják ezt a jó érzést.
- A gyermekek megismerik a siker örömét, függetlenül attól, hogy milyen képességekkel rendelkeznek.
- A tanulók személyes érdeklődése és felelőssége kiemelt szerepet kap.
- A gyermek számára az élethelyzeti tapasztalatok fontosabbak, mint az ismeretanyag, a formális ismeretszerzés helyébe a tevékenység-központú tanulás kerül.
- Lehetőség van arra, hogy a gyerekek érdeklődésüknek megfelelően szülőktől, vagy más forrásokból is ismereteket szerezzenek.
- A projektek mindig tartalmaznak választási lehetőségeket, egyéni ütemet, önállóságot, kreatív megoldási lehetőséget a gyermekeknek, így sajátos differenciálást is elérhetünk általa.
- Az együttes tevékenység, a kooperálás lehetősége a gyermek szociális kompetenciáiban jelentős fejlődést eredményezhet (elfogadja a másik segítségét, ő maga is képes segíteni, fejlődik empátiája, toleranciája, önismerete, szociális technikákat tanulhat). A hagyományos iskolai tanulás individualizmusával szemben a projekt közösségfejlesztő hatású.
- A megismerési folyamat az élet természetes komplexitásához igazodik, környezet adekvát. Jó lehetőséget kínál az egészes (holisztikus) megismerés számára. A projektoktatás fejleszti a divergens gondolkodást.
- A projekt a közvetlen, természetes megismerés módszereinek használatát és technikáinak elsajátítását preferálja.
- A projektoktatás élménypedagógiai szemléletet kíván.
- A pedagógus szerepe is megváltozik, segítő, facilitátor szerepet kell vállalnia, indirekt irányítást alkalmaznia.
- Lehetőséget ad a teamtanítás olyan alkalmazásának, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, tehát arra is van elvi lehetőség, hogy egy-egy projektet több pedagógus egyidejűleg segítsen.

2.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tankönyvvásárlási támogatás biztosítása,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.

- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását a főigazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.15. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.15.1. A jutalmazás iskolai elvei

A nemzeti köznevelési törvény 58. § értelmében a gyermeket, a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazni kell.

Szaktanári dicséret: kiemelkedő tantárgyi teljesítményért.

Osztályfőnöki dicséret: kiemelkedő közösségi munkáért.

Főigazgatói dicséret: kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért.

Tárgy és egyéb jutalmak (oklevél, könyv, nyári tábor): Egész tanévben tanúsított példás vagy jó magatartásáért és kimagasló tanulmányi, kulturális vagy sporteredményért.

Nevelőtestületi dicséret: az iskolánk hírnevét 4 éven át tanúsított példamutató magatartással és kiváló tanulmányi eredménnyel, kiemelkedő közösségi tevékenységgel, országos vagy több megyei versenyen kiváló eredménnyel öregbítette.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A tanévzáró ünnepség keretén belül oklevél formájában kapják meg a tanulók.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredmény elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

2.15.2. Fegyelmező intézkedések

- szóbeli figyelmeztetés
- írásbeli figyelmeztetés

- 1. Szaktanári figyelmeztetés.** Legfeljebb 3 alkalommal adható. Odaítéléséről a szaktanár – akinek óráján a fegyelem-, ill. Házirend-sértés történt – dönt, a fegyelmi vétség (magatartási vétség, ellenőrző könyv hiány, felszerelés hiány, házi feladat hiánya) alapján.

Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.

2. **Osztályfőnöki figyelmeztetés.** Legfeljebb 2 alkalommal adható, szaktanári figyelmeztetések után előforduló újabb vétségért, illetve adható egyszeri vétségért is, figyelembe véve annak nagyságát.

Magatartás minősítése: legfeljebb 4-es.

3. **Osztályfőnöki intő vagy főigazgatói figyelmeztetés.** Legfeljebb 1 (nem 1-1, hanem összesen 1) alkalommal adható,
- egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását,
 - ha a tanuló sorozatos kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot. (Például 2 osztályfőnöki figyelmeztetés utáni újabb fegyelmi vétség.)

Magatartás minősítése: legfeljebb 3-as.

4. **Főigazgatói intő.** Osztályfőnöki intő vagy főigazgatói figyelmeztetés után újra előforduló fegyelmi vétségért.

Magatartás minősítése: legfeljebb 2-es.

Fegyelmi büntetés

A nemzeti köznevelési törvény 58. § (3). bekezdése értelmében: Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása, (szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható)
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától” és a „kizárás az „iskolából” csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Ha a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem sikerül új iskolát keresni, a Kormányhivatal hét napon belül másik iskolát jelöl ki a tanuló számára.

Az „áthelyezés másik iskolába” fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola főigazgatója a másik iskola igazgatójával megállapodik a tanuló átvételéről.

A „meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása” fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozik.

A nemzeti köznevelési törvény 58. § (3)-(14). bekezdésében foglaltakat figyelembe vételével határozza meg a házirendjében az iskola a fegyelmező intézkedések elveinek, formáinak részletes szabályait.

A fegyelmi eljárás lefolytatásának szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 53-59. § határozza meg. A tanulóval szemben lefolytatásra kerülő fegyelmi eljárás részletes szabályai a szervezeti és működési szabályzatban rögzítettek.

Fegyelmi eljárás szabályai:

- a kötelezettségszegéstől számított három hónapon belül indítható (kivétel, ha büntető – vagy szabálysértési eljárás indult és az nem végződött felmentéssel),
- fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát és értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni.
- a fegyelmi határozatot a nevelőtestület hozza,
- be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat véleményét,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, ha kiskorú, szülőjét is értesíteni kell, be kell vonni,
- ha a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása miatt indokolt, fegyelmi tárgyalást kell tartani.

Fegyelmi tárgyalás:

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására legalább háromtagú fegyelmi bizottságot kell létrehozni a nevelőtestület tagjaiból.

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására a 20/ 2012. EMMI rendelet 53-62.§ rendelkezéseit kell alkalmazni.

2.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házirendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.

Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni :

- a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, valamit akkor is,
- ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.

Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.

Ha az iskola értesítése ellenére a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a **gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe** véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az intézmény főigazgatója – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a **harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az **általános szabálysértési hatóságot**, és ismételten tájékoztatja a **gyermekjóléti szolgálatot**, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri **az ötven órát**, az intézmény főigazgatója haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint **illetékes jegyzőt és a kormányhivatalt**.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke *tanköteles tanuló esetén harminc óra*.

Közlekedési nevelés

Felgyorsult életünk és a közlekedési kultúra romlásának köszönhetően egyre gyakrabban hallhatunk közlekedési balesetokról. A közlekedési szabályok ismerete és az egyén viselkedési kultúrája az alapja a biztonságos közlekedésnek. A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leg-inkább az erre való igényt, de az iskolának is komoly a felelőssége ebben.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

Elméleti oktatás

- Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg.
- Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

Gyakorlati alkalmazás

- Iskolán kívüli programok, kirándulások alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

A téma az osztályfőnöki órákon kerülhet feldolgozásra. Cél, hogy tanulóink megismerjék és megtanulják elkerülni azokat a helyzeteket, amelyben károsultakká, áldozatokká válhatnak (aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire).

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak. Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei:

- A tanórai technikák (páros munka, csoportos és együttműködő, kooperatív tanítási technikák) alkalmazásával kell a gyermekeket hozzászoktatni a társas viszony, az abból adódó konfliktusok helyes megoldására.
- Drámaórák, ahol szituációs játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés.
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása.
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése.
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink.

2.17. A tanuló magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az iskola főigazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola 1. évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivétel a hatodik osztályt el nem végző, tizenhatodik életévét betöltő tanuló – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola főigazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépésről a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönten.

A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait a magántanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Egyéni munkarend

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a

tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola főigazgatója köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező köteleességeiről és jogairól. Az egyéni munkarenddel rendelkező kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, valamint felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra. Ezen kérelmekről az iskola főigazgatója dönt.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról

a) a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a pedagógiai szakszolgálati intézménynek,

b) sajátos nevelési igényű tanuló esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak

kell gondoskodni.

Ha a tanuló az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. § szerinti általános járóbeteg szakellátásban, vagy az Eütv. 91. § szerinti általános fekvőbeteg szakellátásban résztvevő szakorvos által kiadott vélemény szerint tartós gyógykezelésben részesül és emiatt a mindennapos iskolába járási kötelezettségét nem tudja teljesíteni, egyéni munkarend keretében folytatja tanulmányait. Az iskola köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról.

A felmentést engedélyező szerv dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget. Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az intézményvezetőt, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés a főigazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola főigazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

2.18. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1–1,5 óránál.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés).

A házi feladat mennyiségéről a pedagógus a napközis tanár és a szülők visszajelzéseit, a diákok (speciális) adottságait, életkori sajátosságait mérlegelve dönt, figyelembe veszi a délutáni kötött foglalkozások rendjét, konzultál tanártársaival a más tantárgyakból adódó terhelések fokáról, dolgozatírások időzítéséről. Törekedni kell az egész heti egyenletes leterhelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi otthoni illetve a napközi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt feladatok mennyisége reális legyen, a tanulókat ne terhelje túl, továbbá az iskolai szünetekben a tanulóknak lehetősége maradjon a pihenésre, felfrissülésre. A feladatok mennyiségének meghatározásában ezeket minden tanárnak kötelessége figyelembe venni.

A tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.

2.19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a *Hungarofit* rendszer alkalmazásával, amely *Dr. Mérei Ildikó* nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt Hungarofit (fizikai fitness mérés) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs- és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdalökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése: mellső fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. *A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.* A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. *A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.* A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a szülők tudomására hozzák.

2.20. Integrációs program

Integrációs programunk célja: az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- az egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyerekek számára speciális

- személyiség fejlesztő
- tehetséggondozó
- felzárkóztató programok szervezése.

Céljaink és feladataink teljesülése érdekében elsődleges kötelezettségünk tartjuk a HHH gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását, iskolai oktatását. Ennek érdekében a családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá, intenzívebbé tesszük.

A szülőkkel való együttműködés, az otthon, az óvoda és az iskola világának találkozásával, a kölcsönös tiszteletadással, a lemaradások ellensúlyozását eredményezi.

Szükségesnek tartjuk, hogy a gyermekek minél korábbi életkorban, és minél több időt töltsenek az óvodánkban, rendszeresen járjanak iskolánkba. A HHH gyermekek érdekében integrációs programunk tartalmi elemeit, tudatosan állítjuk a nevelés folyamatába.

Területei: Integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai – iskolai nevelés - oktatás mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a HHH gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Ezek:

- Szervezési feladatok
- A nevelőtestület együttműködése
- A pedagógiai munka kiemelt területei
- A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel.

- Óvoda- iskola- továbbtanulás támogatása
- A szülőkkal való kapcsolattartás, együttműködés
- Intézményi önértékelés, eredményesség.

Az integrációs pedagógiai program a helyi nevelési program részét képezi.

2.21. A pedagógiai program érvényességével, módosításával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2025. szeptember 01-től addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

2.22. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.

A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az intézmény igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközössége;
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény alapidokumentumai nyilvánosak, minden érdeklődő számára hozzáférhetőek.

Az intézmény honlapján – www.palasti-iskola.hu - az intézmény alapidokumentumai megtalálhatók.

Az alapidokumentumok egy-egy példánya a következő intézményeknél és személyeknél is megtekinthető:

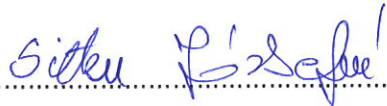
- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény irattárában,
- nevelői szobában,
- az intézmény főigazgatójánál,
- az óvoda Nevelési programja a vezető óvónőnél megtalálható.

2.23. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

Legitimációs záradék

A Palásti László Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programját az Intézményi Tanács megismerte 2025. augusztus 26-án.

Magy, 2025. augusztus 26.

az Intézményi Tanács elnöke

Legitimációs záradék

A módosított pedagógiai programot a nevelőtestület 2025. augusztus 28-án tartott ülésén megismerte, véleményezte.

A módosított Pedagógiai program hatályba lépésének időpontja 2025. szeptember 01.

Magy, 2025. augusztus 28.

Pappné Turik Tímea

Pappné Turik Tímea
főigazgató